

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre — — 6 korona.
Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelenik
minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest, IV. Egyetem-utca 4. sz.

Fejezetek a «Bűnügyi Taktika»-ból.*

Írta: dr. Kármán Elemér, nagyváradai kir. alügyész.

Bevezetés.

A bűnvádi eljárás az állam és társadalom védelmére rendelt hivatalnokok és hatóságok barcza, az állam és társadalom ellenségei: a büntettek ellen. A háboru, a harc nem lehet zűrzavaros, rendszertelen támadás az ellenségre, hanem annak megvan a maga előrelátó célszerű terve, a melynek alapján a hadműveletek szabályait tárgyalja: műszóval taktikának hívjuk. Így megvan annak a háborunak is, a mely a büntettek ellen folyik s a melynek a csendőrség az előőrsre és kezdeményezője, a tervszerű tudománya. Ezért nevezhetjük e tudományt a «bűnügyi taktika» névvel.

ELSŐ FEJEZET.

A fontosabb nyomozási cselekmények.

1. §. A gyanúsított kihallgatása.

I. A terhelt bírói kihallgatása. A régi magyar jog is ismerte már azt a jogelvet, hogy senki magát elárulni, maga ellen bizonyítékot szolgáltatni nem köteles. Ez az elv bennfoglaltatik a mai bűnvádi perrendtartásban is. A Bp. 13. §-a szerint az, a ki ellen a bűnvádi eljárás folyik: peres fél, önálló jogokkal. A Bp. 134. §-ából pedig kiviláglik, hogy a terhelt nem köteles tettét beismereni, de nem köteles még vallani sem. Ebből folyóan a terhelt bírói kihallgatásának célja nem egyéb, mint-hogy vele az ellene felforgó gyanuokok közöltessenek

* «Bűnügyi Taktika» vagy «A nyomozás kézikönyve a kir. ügyészségek, vizsgálóbírák és a rendőri hatóságok részére» cím alatt a szerző előkészület alatt álló munkájában különösen Gross, egyetemi tanár és Weingart törvényszéki elnök idovágó munkáit dolgozza át a magyar viszonyokra, különös tekintettel a vidéki nyomozó hatóságok s így a csendőrség céljaira. Ebből közlünk néhány fejezetet bemutatásul. Egész kétségtelen, hogy a fejezetekben számos olyan tétel és adat lesz, a mit a gyakorlott nyomozó hatóságok, különösen a csendőrök ismerni fognak. A munka azonban annyiban kíván úttörő lenni irodalmunkban, hogy a nyomozásra vonatkozó tanokat rendszeres alakba, formázott rendbe gyűjti össze s példákkal világítja meg. Ez okból a szerző nagyon szívesen veszi, ha a lapok olvasói ontolg a saját gyakorlatukból merített példákkal bővítanék anyagát.

és neki alkalom adassék ezekre nyilatkozni s a mentő, valamint enybitő körülményeket előadni. A bírónak tehát nem kell arra törekedni, hogy a terheltet beismerésre bírja. Legezészerűbb, ha a terheltet ugyanolyan módon hallgatja ki, mint a tanut, azzal a különbséggel, hogy nem kérdésekre felelteti, hanem a kiderített adatokat elebe tárja nyilatkozás végett.

Ha a terhelt beismerésben van, tüzetesen ki kell őt kérdezni a bűncselekmény körülményeire nézve: ki tud róla? kinek beszélt róla? ki volt tettestársa? hogyan készült el rá? mit tett a büntett gyümölcsével, basznával? nem volt-e tettének valami következménye, s ha igen, hogyan háritotta el azt? Ezek az adatok támpontjai a továbbkutatásnak s megnehezítik számára a beismerés visszavonását.

II. A gyanúsított kikérdezése a rendőri hatóság által.

A bíró a bűnperben a két peres fél: a vádló és vádlott felett áll; neki nem szabad a beismerésre törekedni. Ez nem áll a kir. ügyészségre és a rendőri hatóságra. Ezek a vádlott perbeli ellenfelei, nekik kötelességük a hűnös kikutatása s ezért szabad a beismerésre törekedniök. Ennek a törekvésnek egyedüli korlátja az, hogy nem szabad a beismerés elérése végett olyant tenni, a mi az erkölcsökbe, a köztisztességbe és az állam méltóságába ütközik. Minden ügyész, minden rendőr és csendőr kezébe az állam baltalmának egy része van létéve, ezért még az állam ellenségeivel szemben előtt kell tartani az állam méltóságát. Kerülni kell tebbát — a mint azt a Bp. 135. §-a, a R. M. 54. §-a, a Cs. U. 112. §-a is előírja — az ígéretet, híztatást, ámitást, fenyegetést, erőszakot, kényszert a beismerés elérése végett.

Vannak azonban megengedett és jogos módok, a melyekkel a gyanúsítottat beismerésre bírhatjuk. E mód kétféle: az értelemre való hatás vagy a gyanúsított kedélyére való hatás.

E módokat alább részletesen előadom, de előre is kiemelni kívánom, hogy ezek alkalmazásának alapfeltelete az, hogy a nyomozás tárgyát képező esetet teljesen és alaposan ismerjük. Ezért célszerű a gyanúsított kihallgatása előtt minden kitudhatót kipubátolni, a bűnjeleket beszerezni s kész anyaggal lépni a gyanúsított elé. Mert ha a gyanúsított rájön az eljárás valamely hiányára vagy hízagúra, a hatósági személy

Villamos és gőzerőre berendezett gyár távolról nem képes olcsón finom és jó hangszert szállítani, mint REMÉNYI MIHÁLY, a Ludovika Akadémia házi hangszertész-tője. Azért ne vásároljon semmiféle hangszert, legyen az hegedű, gordonka, cimbalom, harmonium, harmonika, fa-, rézfúvó-hangszer, húr, stb., míg Reményi legújabb képes leírás zsebkötét nem olvasta, mely ingyen és bérmentve küldetik Budapestről, Király-u. 58. Külön költségvetés díjtalanul. Kivétel a világ minden részébe nagyban és kicsinyben. Az összes hangszerek javítása szakszerűen és olcsón. — Minden hangszerről külön-külön árjegyzék kéréndő.

tájékoztatlanságára ebbe a házba sánczolja el magát, s ebből a védvából őt semmiféle ész és erő ki nem hozza.

A beismerés elérésének megengedett eszközei tehát:

1. Az értelemre való hatás.

a) A terbelt elleni bizonyítékokat összegyűjtjük s elébe tárjuk, ha van bűnjel, azt felmutatjuk, úgy hogy arra a meggyőződésre jusson, hogy elítéltetését el nem kerülheti. Többnyire beismerésben lesz. Sokszor heves belső küzdelem előzi ezt meg: szeme tétováz, toroka kiszárad, szája rángatózik, de akkor nem kell engedni, hanem tovább beszélni neki s értelmesen megmagyarázni, hogy tette úgylis be van bizonyítva a feltárt adatokkal és addig beszélni, míg tettét be nem ismeri.

Nőkre sokszor a legkézenfekvőbb bizonyítékok sem hatnak; minden érv daczára is megmaradnak a tagadás mellett, legfeljebb sirva fakadnak. Ilyenkor a beismerésre való kapacitálás csak időfecsérlés.

Czigányoknak sem érdemes magyarázni soha. A cigány akkor is talál kifogást, ha a lopott tárgyat zsebében vagy rubája alatt is találták meg.

b) A gyanusítottal előadatjuk a tényállást és ha még a legnyilvánvalóbb hazugságokkal áll is elő, minden ellenmondás nélkül megballgatjuk. Azután egybegyűjtjük és elébe tárjuk az ő előadásának megczafolására alkalmas adatokat. Ha észreveszi, hogy zsákutczába jutott vagy elszólta magát, olykor beismeri a tettét és sokszor abban a hitben, hogy tagadása úgylis biábaláló, még oly adatokat is beismer, a melyek még nincsenek is felderítve.

c) A gyanusítottnak előadjuk a beismerés előnyeit, a melyek a következők: a beismerést a bíróság rendszerint enyhítő körülménynek veszi a büntetés kiszabásánál; másrészt meg kell neki magyarázni, hogy a védelmére szolgáló körülményeket csak akkor adhatja elő, ha tettét beismerte; ha megmondja, hogy mit tett, csak akkor adhatja elő, hogy arra a nyomor vitte, hogy azt részegen követte el, hogy előbb őt ingerelték fel, hogy ő nem tettes, csak segédkezett, hogy önvédelemből vagy végső szükségből járt el.

Tilos dolog azonban a gyanusítottnak azt mondani, hogy ha tettét beismeri, nem fogják letartóztatni. Ez ámitás, mert sehol sem fordul elő a törvényben, hogy a ki tettét be nem ismeri, azt le kell tartóztatni, másrészt pedig, mert a letartóztatás kérdésében csak a bíróság határozhat.

d) A részesekek közül legalább egyet kell beismerésre bírni és a beismerést a többi elé tartani. Ezek a többiek rendszerint azt mondják, hogy a titok kipattant, a tagadás úgy se használ s beismernek. Különösen célszerű, ha azt bírjuk először beismerésre, a ki szellemileg a többi felett áll, okosabb, értelmesebb, a ki a tetteben vezér volt s a többi az ő befolyása alatt áll.

Az újpesti bankrablók egyike: Piaskowaki letartóztatván, beismerte a rablást. A másikkal azzal állították be a rendőrök, hogy társa mindent beismer, Erre ez is teljes beismerésben volt.

Páris környékét hosszú időn át egy tolvajbanda állandó rettegésben tartotta. Számos egyént letartóztattak, de valamennyien makacsul tagadtak. Végre Goron rendőrfőnöknek sikerült a banda vezérét beismerésre bírni. Ekkor szembesítették vele a többi. Ő megmondta nekik, hogy beismer mindent, ismerjék be ők is. Erre valamennyi beismer.

e) A szokásszerű büntetéseket sokszor azzal lehet beismerésre bírni, hogy nemcsak az adott esetre szorítkozunk, a mely miatt a nyomozás folyik, hanem multja és viselt dolgai után tudakozódunk. Ekkor sietni fognak mindent beismerni, hogy a kiballgatásnak minél előbb vége legyen, mert vagy attól félnek, hogy egyéb büntetteik kiderülnek vagy pedig attól, hogy társaik fel fognak fedeztetni, ezek őket árulónak tartják s bosszúból más büntetteiket is feljelentik. Hogy a nagyobb büntetéstől való menekülés még arra is bírja néha a tetteket, hogy olyat is beismer, a mit el sem követett, mutatja a következő eset:

Egy styriai illetőségű, többszörösen büntetett tolvaj a batárezéli magyar járásbíróház elé állítottatott több rendbeli betöréssel lopás gyanúja miatt, a melyek részben magyar, részben osztrák területen követettek el, ugyanazon időben. Az összes lopásokat beismerte. A nyomozás során kiderült, hogy beismert oly lopásokat is, a melyeket más egyén követett el, a kiknél még a lopott dolgok némelyike meg is találtatott. A további kutatás kiderítette, hogy ezt azért tette, hogy mielőbb elítéltetessék a magyar bíróság által s szem elől tűnjön, miután az osztrák hatóságok azért köröztették, mert nejét megfojtotta s hulláját a Mura folyóba dobta.

2. A gyanusított kedélyére való hatás.

a) *Részvétellel való bánásmód.* Ujenczokat jóakarattal és részvétellel kell kezelni. Elmondjuk nekik, hogy a valóság megvállalásával lelkiismeretük furdalása megszűnik, belső nyugalomuk visszatér, lelkük könnyebb lesz. Emlékeztessük őket szüleikre s előkbe tartjuk, hogy milyen szégyen ezekre nézve, ha a vizsgálat az ő tagadásuk miatt elhúzódik, ezáltal minden nyilvánosságra jő s közfeltűnést kelt. Így érzékeny hangulatba kerül a gyanusított, a melyben kellő biztatás mellett a tagadást könnyebben feladja.

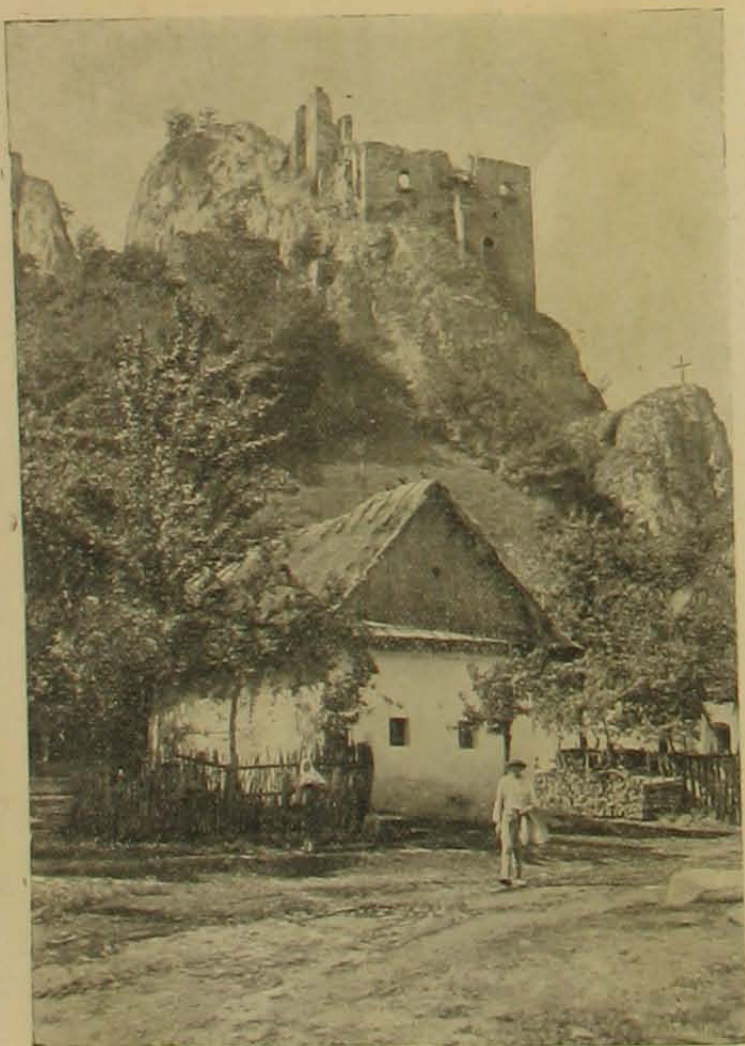
Tapasztaltabb gonosztevő kedélyét nehezebb megközelíteni. Legfeljebb az édes anya emlegetése szokott hatni rá. Sokkal eredményesebb azonban, ha a rendőri közeg az ilyenekkel bizonyos kedélyességgel bánik, úgy diskurál vele, mint a ki az efajta legényekkel bizalmas lábon áll, nyelvüket érti. Volt egy híres német

A legjobb órák,

legszolidabb órák, egyszerűtől a legdrágábbig, úgy kézzépénz, mint részletfizetésre 10 évi jótállás mellett kaphatók

BRAUSWETTER JANOS

műteremnél Szegeden.
Javítások 5 évi jótállás mellett.
Árjegyzék ingyen!

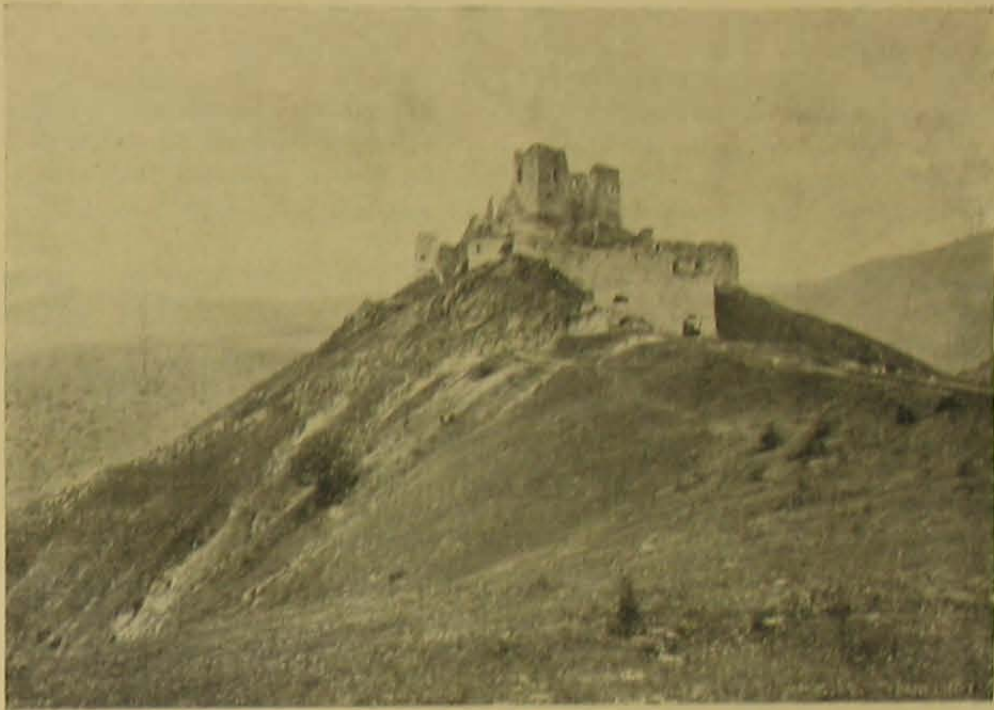

Lednicz.

Oroszlánkő.

Vágvölgyi képek.

Csojtho.

Trancsón.

Vágvölgyi képek.

czát folyvást figyelni. Ha nem siket, akkor valami szempillantással, nem tetsző fej vagy kézmozdulattal bamarosan elárulja magát. Sikerre vezet az is, ha báta megett a földre toppantunk, vagy valami tárgyat, széket a földre dobunk. Az igazi siketnéma ezt megballja vagy legalább is a zörejt érzi s megfordul; a szimuláns ezt is tettet, hogy nem ballja s ezzel árulja el magát.

Ugyanez áll a siketnémákra, mert a siketnéma többnyire csak siketen született, vagy korán megakietült lebet.

Ha tehát az egyén némának tettet magát, akkor siketiséget is kell tettetnie, mert olyan eset, hogy valaki későn némult meg, oly ritka, hogy alig fogja valaki ezt szimulálni.

b) *Eskőr (epilepsia) szimulálása.* Ez a bűnügyekben ép oly gyakori, mint a katonaságnál az ujonczok között s a felismerése elég nehéz, mert sokan jól utánozzák. Főbb jellemvonásai a következők:

1. Gyanus már magában véve a roham akkor, ha ép valamely fontos pillanatban tör ki, p. o. a letartóztatás vagy a kihallgatás kényes pillanatában, bár itt nem szabad elfeledni, hogy ez izgatott pillanat legalkalmasabb a valódi eskor kitörésére is.

2. Jellemző az esés módja. A beteg zuhan, bárhová is esik s nem óvja magát az ütődéstől. A szimuláns összerogy, de előretartott kezével vagy könyökével vigyáz, hogy meg ne üsse magát; ha megütötte magát, arczát elhuzza vagy a fájdalmat másképp elárulja.

3. Az igazi eskóros egyáltalán nem, vagy egy kiáltásra fakad mikor összeesik. A ki többször vagy éppen buzamos ideig kiabál, az biztosan szimulál.

4. Az igazi eskóros izmain merevgörccsöt kap. A szimuláns kapkodik, rázza magát, reszket, de az izomgörccsöt nem képes utánozni.

5. Az eskóros arcza feltűnően halvány, utóbb kékes-vörös lesz. Ezt nem lehet tettetni.

Azt jegyezzük meg, hogy majd minden igazi eskóros hazudik, erőszakos és bigott. A valódi eskor eseteiben azonban emberi kötelességünk a szerencsétlenül segíteni: vigyázni, hogy meg ne sértse magát s czélszerű fogai közé, nehogy nyelvét elharapja, valami ruganyos tárgyat: rubadarabot, gummit, dugót tenni, a mig orvosi segély érkezik.

c) *Ájulás szinlelése.* Legjellemzőbb az ájulásra a hirtelen és mély elbalaványodás, a mit nem lehet utánozni. Ha pedig az elájult szemével pislog: akkor biztosan tettet.

d) *Bárgyuság vagy elmebetegség szinlelése.* Hogy a gyanusított magát bárgyunak tettet, de nem az, azt kétféleképp vehetjük észre. Vagy abból, hogy egyes kijelentései értelmese és ravaszok s csak egyesek bárgyuk, vagy pedig csak a beszéde bárgyu, de tekintete értelmez. Többnyire ez árulja el az elmebetegség szinlelését

is. Ez az utóbbi rendszerint csak az eljárás későbbi stadiumában fordul elő, mikor a letartóztatottnak már volt ideje a czellában kieszelni. Ha a nyomozás elején fordul elő, rendszerint oly ügyetlen, hogy azonnal fellebet ismerni.

A nemrégiben letartóztatott Szekeres postaszolga a rendőrség előtt azzal szimulálta az örültséget, hogy a kezébe esett ruhakéfére ráfogta, hogy boros palaczk, a pamlagra pedig, hogy boros hordó.

Hogyan semmisítünk meg lőport, robbantószerkeket és lőszert?

A lőpor, robbantószerke és lőszer megsemmisítésének szükségét különböző okok előidézhetik s ezért az alábbi sorok szolgáljanak utmutatásul, hogy a megsemmisítés mikép eszközöltessék a legezészerűbben. Megjegyeztetik, hogy robbantószerke és lőszernek, nevezetesen olyanok megsemmisítésére, melyek lobbanékony robbantóanyaggal töltvek, ne mindenki érezze magát hivatottnak, mert ezáltal nemcsak veszélynek, de szigoru büntetésnek is teszi ki magát. A legtanácsosabb robbantószerke, dinamittöltvények, tűzérési lövedék stb. találasát az őrsparancsnokságnak (községi előljárósnak) bejelenteni, mely aztán a szükséges intézkedéseket megteszi.

a) Fekete lőpor. Kisebb mennyiségű fekete lőport úgy semmisítünk meg legjobban, ha egy vízzel telt edénybe öntjük, rövid ideig állni hagyjuk s aztán a maradványt kiöntjük, például virágágyra, hol mint trágya is basznót hoz. A fekete lőport folyó vagy álló vízbe is öntbetjük és további sorsára bízhatjuk. A víz ugyanis a lőporban levő salétromot feloldja és kivonja, miáltal a lőporsemcsék szétesnek s a robbantó erő megsemmisül.

Ha a lőpor oly nagy mennyiségű, hogy abból a salétromot kivonatolni érdemes, akkor a lőporból a salétromot egy kádban kilugozzuk, a leöntött oldatot elföldeljük s így nyerjük vissza a salétromot.

Ha nagyobb vizek nem volnának közelben, vagy a salétromot nem akarnók kilugozni, úgy a lőport elbamasztjuk, a mi a következőkép történik. A lőport egy szabad, lehetőleg kopár, a közlekedéstől távolabb fekvő térségen, folytatólagosan hosszú vonalban a földre öntjük és pedig lehetőleg a szeliránynyal egy vonalban. A lőporba azon az oldalon, honnan a szél fuj, egy, körülbelül fél méter hosszú gyujtószineget dugunk s azt földdel vagy kövel megrögzítjük. A gyujtószineg szabadon maradt s könnyebb meggyulladás czéljából rézsutra vágott vége ugyanily módon megrögzítendő. Ez egy nagyon ajánlatos óvrendszahály, melynek figyelembe nem vétele már sok szerencsétlenséget idézett elő. A gyujtószineg ugyanis gömbölyű tekeresbe van összekötve s az a sajátsága, hogy kiegyenítés után is még összetekerődzik; ha tehát a gyujtószineg meg nem rögzített végét kézben tartva meggyujtjuk s eleresztjük, megtörténhetik, hogy a gyujtószineg égő vége a lőporba csapódik bele s azt — mielőtt magunkat biztonságba helyeztük volna — meggyujtja, miáltal aztán elégszünk kikerülbetetlen.

A gyujtószineg rézsutos vágással feltárt belét vihar gyujtóval gyujtjuk meg s magunkat szellel szemköz

Merkur kerékpárok

Csendőrségi alkalmazottak kerékpárakból 20 kor., alkatrészekből és gummikból 20% árengedm. részesülnek. Árjegyzéket ingyen és bérmentve küld

DÉRY EDE

legfinomabb gyártmány, gyönyörű kiállítás, rendkívül olcsó árak teljes jóállás mellett. Csekély havi részletfizetéscsre. — Gummik, alkatrészek rendkívül olcsó áron. — kerékpár és varrógép SZEGED. nagyraktár

20—30 lépés távolságra biztonságra helyezve, bevárjuk a lőpor föllobbanását.

Egy meter gyújtószineg körülbelül 120 másodpercziig ég. Az alkalmazott gyújtószineg hosszúsága szerint tudjuk tehát mindenkor, hogy a föllobbanásnak mikor kell bekövetkeznie. Ha az kimarad, úgy a gyújtószineg kialudt; az újbóli meggyújtással azonban biztonsági szempontból legalább is öt percziig várni kell.

Nagyobb mennyiségű lőpor elbarnasztásánál a lőport egy és ugyanazon égési helyre önteni szabad. Az első égési helyen ugyanis fű vagy fadarabkák parazsa maradhat hátra, melyek által a lőpornak öntés közbeni meggyuladása következne be. Óvakodnunk kell a fekete lőport — még kevés mennyiségben is — gyufával meggyújtani, mert ezen eljárás némelyeknek, ha nem is nagyobb megégéseket, de megégett kezeket már okozott.

b) Füstnélküli lőpor és lőporgyapot nem több, mint 8% víztartalommal. Füstnélküli lőport és nedves lőporgyapotot csak elbarnasztással lehet megsemmisíteni. Az előkészületek ugyanolyanok, mint a fekete lőpornál; a gyújtáshoz azonban gyújtószineg alig használható, mert a meggyuladás a legtöbb esetben nem fog bekövetkezni, ezért tehát a lőpor vagy lőporgyapot szél felőli végére egy újságdarabot teszünk olyképen, hogy a papír fele szabadon feküdjön; a papír lőporon fekvő részére lőport vagy nedves lőporgyapotot teszünk és a papíron fekvő részét vihargyújtóval meggyújtjuk; ekképen a meggyuladás nem fog kimaradni. A lőpor és lőporgyapot csak lassan ég el, s így vihargyújtóval közvetlen minden veszély nélkül meggyújthatók. Száraz lőporgyapot azonban ép úgy kezelendő, mint a fekete lőpor.

c) Dinamit. A dinamit a fekete lőporhoz hasonlóan hamvasztható el, melynél azonban nagyobb elővigyázat tartandó szem előtt, mert a dinamit fokozottabb lánggal hamvad el s e közben durranások is következhetnek be. A dinamitot tehát legajánlatosabb robbantó gyutaccsal eldurantani.

A gyutacs egy durranó higánnyal töltött robbantógyutacsból és a gyújtószinegből áll. Az egyik végén simára levágott gyújtószineget a durranó elegyig a gyutacsba elővigyázattal betoljuk s a gyutacsot felső szélétől 5 mm.-nyire a gyutacsfogóval becsipjük.

A gyújtószineg szabadonmaradt végét könnyebb meggyújtás céljából részet levágjuk, a dinamitba a gyutacs átmérőjének megfelelő vastagságu fadarabbal lyukat nyomunk, melybe a gyutacsot betoljuk s a gyújtószineget meggyújtjuk. Ha több dinamittöltény volna megsemmisítendő, úgy ezeket sűrűn az elkészített töltény köré rakjuk s azután körülbelül 50 méter távolságra távozunk a töltényektől.

d) Egyéb robbantószerke. Egyéb robbantószerke, u. m. pikrinsav, trinitrotoluol és a legtöbb ammonsalétrómos robbantószerke, mint az ammonal, dahmenit, roburit, progressit, savier és Glück auf robbantószerke, melyek egyáltalán nem, vagy csak nehezen égnek, elbarnasztás által nem semmisíthetők meg.

Ezeket — a mennyiben, mint minden ammonsalétrómos robbantószerke, veszélytelen, vízben nem oldódó anyagot, például trinitrotoluolt vagy nitroglycerint tartalmaznak — vízbedobás által megsemmisíthetők nem volnának — szintén robbantógyutaccsal kell eldurantani, a mi akképen történik, mint a dinamitnál, csak hogy ezeknél erősebb gyutacsot kell alkalmazni.

A kereskedelemben 1—10. számú gyutacsok vannak forgalomban, melyek 0.3—3.0 gr.-nyi durranó higány-

nyal töltvék. Némely robbantószerkezhez vannak ezenkívül még különleges robbantógyutacsok is, melyek erőben a legerősebb robbantógyutacsot is túlhaladják; a megfelelő gyutacsot tehát a dologban járatos egyénnel kell kiválasztani. Így például az ammonal és robosithoz 6. számú és 1 gr. töltetű, dahmenithez a 7. számú és 1.5 gr. töltetű, a westfalitához a 8. számú és 2 gr. durranó higánnyal töltött robbantógyutacs szükséges.

Bányavidékeken többzör fordulnak elő dinamit- vagy egyéb robbantószer-lopások, miket aztán a tettes felfedezéstől félelmében magától eldob. Az ily tárgyak megtalálója a legtöbb esetben nem is sejtja, hogy mily veszélyes leletre bukkant, azért a dinamit- és egyéb robbantószer-töltények ismertetése a következőkben foglaltatik:

A bányászati célokra gyártott robbantó töltény hegyer alakú, körülbelül 4—13 cm. hosszú és 16—70 mm. átmérőjű. A robbantószer többnyire fehér vagy színes pergament vagy pergamentbezz hasonló s parafinnal áztatott papírba van burkolva, mi által zsiros tapintatu. A papír rendszerint azon gyár czimbélyegzőjét viseli, a hol a töltény gyártatott, „Robbantószer gyár” vagy „Dynamit (Sprengstoffabrik) felirattal. Az ily papírtekerse találója, ha azon ily feliratot lát, biztosan felteheti, hogy az robbantószer tartalmaz. A papíron még ezenkívül számok és más jelek is vannak. A czimbélyegzőben rendszerint a robbantószer neve is fel van tüntetve, a mi azonban a legjamborabb név alatt annyi van forgalomban, hogy a laikus nem tudná megmondani, hogy a papír mit tartalmaz. Némelykor egy papírburkolatba több töltény is van egyesítve, a mikor is a burkolat gyanta vagy viaszból készült sárga, egész piszkosbarna színű burkolóanyaggal van átvonva.

A legtöbb dinamit tézstaszzerű és gyurható, a kieselgur-dinamit ellenben sárga, nedves s finom szemcséjű homokhoz hasonlít, olajjal van keverve, s mint egyáltalában valamennyi dinamit, zsiros tapintatu; ha azonban a dinamit fagyva van, a mi +8° C-nál már bekövetkezik, az utóbbi ismertetőjelt eltűnik.

A többi robbantószerke többé-kevésbé porszerűek vagy finom szemcséjűek, mindenféle színárnyalatban, úgy hogy eredetüket még a szakember sem tudja megállapítani. A laikus tehát jól teszi, ha csak a burkolaton levő feliratot veszi figyelembe s a találtakat a szerint kezeli.

e) Tölténygyutacsok. Kisebb mennyiségű gyutacsot a vízbe dobunk, a hol elromlik. Nagyobb mennyiségűt a következőképen hamvasztunk el. A gyutacsokat tiz darabonként egy fődővel ellátott vasserpényőbe teszszük s azt a szabadban rakott tűz fölé helyezzük, a mibeztéglából egy kis tűzhelyet építünk. A gyutacsok, a mint a durranó higány elpattanó hőmérséklete beáll, a mi 186 C. foknál történik, elpattognak. Óvakodni kell a fődőt idő előtt levenni, miután a gyutacsok nem egyszerűen, hanem egymásután pattognak el. Gyutacsok, löszér és egyéb robbantószerke elásása mellőzendő, mert nincs kizárva, hogy későbben avatatlanok általi utánasítás közben szerencsétlenség történik.

f) Sörétes töltények. Ismeretlen eredetű sörétes töltényeket, melyeket nem akarunk ellőni, vagy olyanokat, melyek a nedvesség beátása által hasznavehetetlenné váltak vagy olyan bibáik vannak, melyek a használhatóságot befolyásolják, alkatrészeire szetszedjük a így a használható részeket még felhasználhatjuk. Ha a töltényhüvely újbóli használatra többé nem alkalmas

A mindennapi kenyérnél fontosabb a háziasszonynak a jó kávé. — Jó, izletes, zamatos, erős és sűrűs kávé csak a lehet főzni. A „Valódi PATRIA pótkávé” a legjobb nestermentényekből a leg gondosabban készült. Előnye, hogy igen kiűs, nem savanyodik meg, így a főzet igen édes, tehát megtakarítás érhető el a cukornál. Bevásárlásánál csakis az igaz színmagyar „Valódi PATRIA Pótkávé” kérje, mely minden üzletben kapható és több első díjjal lett kitüntetve.

a löporür felett keresztben, a felső részt pedig hosszában késsel felvágjuk s ekként a netán még használható töltetet kiszedjük; egyéb esetben, ha a töltényt újból tölteni akarnók, a töltény szélezését felnyitjuk s miután a söréteket kiöntöttük, a fojtást megfelelő műszerrel kibuzzuk; az így részben vagy egészen megrongálódott fojtást legjobb többé nem basználni. A löportöltetet gondosan eltávolítjuk s fentiek szerint megsemmisítjük. A tölténygyutacsot, ha a töltényhüvely fekete löportöltésre még alkalmas, fegyverben eldurantjuk.

g) Kisebb méretű golyós töltények. A lövedéket fogóval a töltényből eltávolítjuk, a löport kiöntjük s a már leírt módon megsemmisítjük, a gyutacsot pedig fegyverben eldurantjuk. A golyós és sörétes töltényeket mély folyóba is dobhatjuk, hol egykönnyen fel nem találhatók, ezen módszer azonban kevésbé ajánlatos, a mennyiben ekként az esetleges fém is veszendőbe megy.

h) Tüzérségi lövedékek. Előfordul néha, hogy kincstári vagy magántulajdont képező tüzérségi lőterek közelében, a lőtér körletén kívül favágók, vadászok, eprészők vagy más személyek élesen töltött, de fel nem robbant tüzérségi lövedéket találnak. Az ily lövedéket robbantás vagy illetékes helyre való szállítás végett felvenni — tekintettel az ezzel öszekötött nagy veszélyre — semmi körülmények között sem szabad. Az ily lövedék érintetlenül helyén hagyandó, a hely pedig, hol a lövedék találtatott, akként jelölendő meg, hogy az onból mindenkor feltalálható legyen s a lelet a legközelebbi előjárásának bejelentendő, mely a lövedék megsemmisítésére a szükséges intézkedéseket megteszi.

Az ily lövedékek robbantása által semmisíttetnek meg. A robbantás rendszerint csak gyakorlott egyén által foganatosíttatik ugyan s magánszemély nem is jut abba s helyzetbe, hogy lövedéket megsemmisítsen, mégis, hogy egy ily lövedékrobbantás mikép megy végbe, tájékozásul az alábbiak szolgálnak.

Fel nem robbant tüzérségi lövedékek robbantására ugynevezett robbantótestek használatnak. Ezen testek 200 gr. prézelt pikrinsavból állanak, papírba vannak burkolva s paraffinréteggel áthuzva. Az egyik oldal közepén henger alakú csatorna van bepréselve, mely a robbantógyutacs befogadására szolgál.

A kisebb méretű robbantandó lövedékre egy, a nagyobb méretűekre pedig két, esetleg három robbantótestet teszünk akként, hogy azok egymást érintsék; a robbantótestek a gömbölyű lövedékről való leesésének meggátlása végett pedig a lövedék körül homokot vagy gyepet rakunk. Ezek után egy 1 kg. töltetű gyutacsból ék megfelelő hosszú gyújtószinegből kanóczot csinálunk s azt a közepén fekvő robbantótest csatornájába illesztjük bele. Annak meggátlására, hogy a felrobbant lövedék szilánkjai személyeket veszélyeztethessenek, a robbantási hely körül örök által egy kör alakú biztonsági öv alakítandó, melynek átmérője a robbantandó lövedék nagyságához képest 500—1000 méter között váltakozik. A gyújtószinag hosszúsága is ehhez képest akkorára legyen szabva, hogy a robbantást eszközlő egyén — ha egyéb elégséges fedezet a közelben nem volna — a biztonsági övet elérhesse.

KÉPEINKHEZ.

Vágvölgyi várak.

A magyar lovagkor romantikája az ország egyik részén sem hagyott annyi emléket, mint a Vág völgyében. Ott portyáztak egykor, Trencsén várából kiindulva, Csák

Máté emberei, erre volt Ginkra csehjeinek legtöbb sásfészke, a hol a martalóczok veszély idejére meghúzódtak, míg Mátyás kemény ökle szét nem riasztotta s a fegyverem jármába nem fogta őket. Csejthén lakott a régi Magyarország legszörnyőbb hírű aszonya, Báthory Erzsébet s a Vág sebes vizében fehérre mosdott leánykákön töltötte ki vérszomjazó örült szenvedélyeit.

A mint a gyönyörű kis magyar alföldről a vasut befordul a Vág völgyébe, sorban egymás után emelkednek a hegyek tetein a régi középkori várak romjai. Lípótvár egykor nagy katonai erősség, ma egy zord fegyház, Temetvény, az Ujlakyak, Thurzók, majd a Bercsényiek vára, az ősi időkben elvesző múlttal, — innen menekült Franciaországba a kurucz ügy vesztén Bercsényi Miklós. Csejthe, melynek falait harmadfélezáz cseh martalócz vére festette be 1465 ben, Mátyás vezérének, Magyar Baláznak hadai nyomán. Látták e várak Rákóczi is s csak az utána következett korban lett belőlük düledező rom. Feljebb, már a trencsényi határban Beczkó, melyet Stibor vajda tett emlékezetessé kegyetlenségével s a monda szerint tragikus halálával, Trencsén, melyben Csák Máté, Stibor vajda, Szapolyai János váltották fel egymást mint várnak; Mátyás király itt várta meg első feleségét, a cseh Podiebrad Katalint, később Szapolyaitól elragadta s föl is égette Ferdinánd vezére, Katzianer, aztán az Illésházyak kezére került, ma egy francia eredetű grófi családé. Még följebb a romantikus fekvésű Budatin, a hol az Arany János költeményéből ismert monda szerint az öreg Szunyog a sziklába vájt odúba falaztatta leányát, a szép Katalint, a miért nem akarta elfogadni s kijelölt vőlegényt.

Sehol ennyi s emléke a homályba vesző multnak, mint itt a szeszélyes Vág táján. A legutolsó nagy történeti esemény, melynek színhelye volt, a Rákóczi-felkelés volt, a melynek e vidék volt a központja. Érsekújvár a főhadiszállás, itt gyűjtötték össze a hadakat s innen indultak portyázásaikra. Csáky László a Vágvölgyéből való volt, vitézi tetteinek, későbbi árulásának, majd elfogatásának s kivégzésének ez a vidék volt színhelye. S a Vág vize mellett vonultak fel lelkes reményekkel telve a kuruczok Trencsén alá, hogy aztán csüggedten vonuljanak vissza.

Azóta harcoktól csöndes e vidék, csak a béke munkájának él a vidék népe, mely túlnyomó részben tót ajkú ugyan, de ajkán ma is élnek még a régi hagyományok, mondák a várak urairól, dalok a kurucz világról.

HIREK.

Alapítványi hely az Erzsébet tüdőbeteg sanatoriumban. A m. kir. honvédelmi miniszter urnak folyó évi február 21 én kelt 20422/5. számú rendelete szerint, a magyar szent korona országai vörös kereszt egyesületének igazgatósága a budapesti Erzsébetkirályné tüdőbeteg sanatoriumban fennálló ágyalapítványát, a folyó évben, közös hadsereghelyi folyamodó hiányában, a m. kir. honvédség, illetőleg csendőrség legénység részére ajánlotta fel. A szabad hely az idő előrehaladtága miatt, az alapítóoklevéltől eltérőleg április, május és június hónapokra adományoztatik. A honvédekatonai orvosi véleményvel felszerelt folyamodványok a pályázók által szolgálati uton legközelebb folyó évi márczius hó 20-áig a honvédelmi miniszter urhoz terjesztendők fel.

Egy nemzetközi betörő elfogatása. Czimmermann Ernő szatmárnémetii őrsbeli csendőr ezimzetes őrsvezető szolgálatellenjárás közben, február 17-én éjjel 11 órakor

Pusztai Gyula nemzetközi betörőt az utcán feliamerte, s azt találat nélküli löfegyverhasználat után elfogta.

Ellenszegülések. Király Sándor I. Zalamegye pákai őrbeli csendőr szolgálatteljesítés közben Páka községben, február 23-án hajnalban, Bekk Károly ellenszegülővel szemben szuronyfegyvert használt. Benkő Ferencz kudeiri őrbeli csendőr pedig február 21-én hajnali félöt órakor Jakab György és Török Pál kudeiri lakos ellenszegülőikkel szemben, szintén szuronyfegyvert használt. A torontálmegyei Nagykomlós községben pedig február 21-én este 9 és 10 óra között Rakovicz József nagykomlósi őrbeli csendőr, Krajován György ottani éjjeli őrrel szemben alkalmazott szuronyfegyvert használatot. Az okozott sérülések mindhárom esetben könnyebb természetűek voltak.

Házasság. Kertész Jenő főhadnagy, az eperjesi 1. szakasz parancsnoka, 1909 január 23-án Szobránczon, Szniesteák Gizella Zsófia urbölggyel házasságot kötött.

Kérelem. A pestmegyei Izsák községben állomásosó Burka Ferencz csendőr ezimzetes őrsvezető kéri Szlankó Mihály és Molnár Mátvás csendőröket, a kik a cs. és kir. 13. huszárezrednél szolgáltak, hogy állomásbelyeiket vele közöljék.

Adományok a nyugdíjptóló egyesület javára. A folyó évi február hó 20-án Kecskeméten a helyőrség altiszti kara táncvizigalmat rendezett, melyen Székely Herman járőrmeister, Csipkala István törzsőrmeister és Simokov István ez. őrmester is résztvettek. A táncvizigalom után fenmaradt tiszta jövedelemből nevezett altisztek a reájuk eső hányadot, azaz 106 korona 46 fillért Hunyetz Károly százados ottani szárnyparancsnok ur engedelmével a létesítendő alap javára beküldötték. Ezzel a már gyűjtött összeg 251 korona 16 fillérré emelkedett. Főelöltesnek tartjuk ezen szép és dicséretreméltó tettnek bővebbi méltatását, kívánatos volna azonban, hogy ezen nemes cselekedet minél több követőre találna.

KÜLÖNFÉLÉK

A soványítás. Sok elhízott ember, a ki mindenféle erőltetett soványító kúra hatása következtében tíz vagy akár több kilogrammot is veszített nébány bét alatt testeulyából, nagy megütközéssel tapasztalja, hogy a mint régi életmódjához visszatér, testsúlya igen hamar gyarapodni kezd, míg igen rövid idő alatt belyre nem áll a status quo ante, sőt akárhányszor tetemes súlyszaporodást is mutat mérlege. Az ilyen soványító kuráknak, melyeknek azonkívül a szívre is igen káros hatása van, nincsen semmi értéke. Bons berlini tanár legújabb művében igen elítélően nyilatkozik az effajta soványító kurákról, melyek a gyors és szemmellátható hatás következtében meglepőek ugyan az első pillanatra, de állandó értékük — nem is szólva a szív kéréséről — nincsen. Az igazi soványító kurának olyannak kell lenni, hogy a soványodás állandó maradjon. Bons tanár szerint naponkint bús grammm zsírfelvétel egy év alatt bét nyolez kilogrammot tesz, a mi az emberi test súlyának egy év alatt tizenegy kilogrammal való szaporodását jelenti. Éppen így igen csekély, majdnem alig számbevehető redukálása a tápláléknak egy év lefolyása alatt már igen jelentékeny testsúly-fogyasztást hozhat létre. A testmozgásra különös tekintettel kell lenni, a meny nyiban, ha naponta keveset is, de minden nap mozogjunk valamit. Egy órai sétálás, öt-hat kilométernyi sebességgel óránként, felemészt egy hetven kilogramm súlyú embernél tizenhat grammm, hat kilométer órán-

kénti sebességnél pedig harmincz gramm zsírt. Egy egész évre tebat ilyen körülmények között hét kilogramm zsírvészteség esik. A zsír fogyása karóltve jár az izomzatnak szaporodásával is. Ha már most a táplálék csekély redukálását, melyet az emberi szervezet alig érez meg, nyomon követi a naponkénti, állandó és rendszeres mozgás, úgy a szervezet kettős irányban is veszít főöltelegesen zsírmennyiségéből (melyet mint főöltelegesen táplálómennyiséget a bőr alá mintegy beraktároz), a nélkül, hogy ebből bármely szervre nézve is valami kellemetlenség háramlana. Ennek a raczionális soványító kúrának ezenfelül még az a haszna is megvan, hogy a soványodás állandó a kúra alatt, végezheti mindenki rendszeres foglalkozását, sok pénzébe nem kerül és mindenki használhatja. Bons tanár szerint a folyadékfólvételnek korlátozására nincsen szükség, mert az ő tapasztalata szerint a folyadéknak a szervezettől való megvonása a zsír feloldását semmiképen sem segíti elő. Ha az ilyen kúra alatt egyidőre fönnakad a zsírfogyatkozás, úgy időről-időre egyegy huszonnégy órás koplalást végeztet a soványodni akaróval, melynek azután rendszerint megvan a kívánt hatása. Újabban az úgynevezett Karell-kurának is sok követője akad. Főleg súlyos szívbetegéknél alkalmazzák ezt a kúrát, mely abból áll, hogy a beteg abszolút nyugalomban van, ágyban fekszik és négyszer naponta 200 gramm tejet kap táplálékul. Ennek a kúrának az a nagy haszna is megvan, hogy a beteg szívét az aránylag igen csekély táplálékanyag-fólvétel miatt a lehetőség szerint megkíméli. Karell kúrát alkalmaznak még közvényeseknél és vesébajosoknál is.

A fonográf mint bizonyító eszköz. Michigan államban a polgári ügyekben ítélkező esküdtbiróság előtt bizonyító eszköz gyanánt szerepelt a fonográf. Egy szállodás kártérítési keresetet indított a szálloda mellett elvonuló vasút igazgatósága ellen s hogy azt a nagy zajt, a mit a vonatok robogása okoz, az esküdtek előtt elképzeltesse, fonográfot szólaltatott meg. Az ottani biróságok az ilyen bizonyító eszköz alkalmazhatóságát általában elismerik.

Szerkesztői üzenetek.

A szerkesztőség névtelen levelekre nem válaszol, kéziratos vissza nem ad, levélben pedig csak igen kivételes oly esetekben válaszol, ha a válasz, kényességénél fogva, nyilvánosan meg nem állható. Kérjék emélfogva olvasóinkat, hogy leveleikkel bélyeget ne küldjenek. Szolgálatlalt kapcsolatos kérdésekre csak az esetben válaszolunk, ha a kérdés általános és fontosabb jelentőségű szolgálati ügyet érint, akkor is a felvetett és a tárgy lényegének megfelelően szővegezett kérdés előrebocsátásával, hogy az adott válasz mindenki által megérthető legyen s így a felesleges kérdézősködéseknak eleje vétesseék. Épp ily módon adjuk meg az általános műveltséget előmozdító válaszokat is.

J. csendőr Majszin. 1. A haditengerészet tisztjei és a gyalogság őrmestereirol egyenrangú altisztlejnek rendfokozati jelvényei a kabát ujjaian körülfutó arany, illetve selyem paszománykákból állanak. A többi altisztek a matrózgallér hátrészén viselik a csillagokat. 2. Gyilkosságot nemcsak haszonszerzés, hanem hosszaból is el lehet követni, azonkívül van még köjgyilkosság is. 3. Kérdés: Mi a különbség gyilkosság és szándékos emberölés között? Válasz: Gyilkosságot követ el az, a ki valakit előre megfontolt szándékból öl meg; a szándékos emberölésnél az előre megfontolt szándék, ki van zárva.

22. 1. Nem, csak kivételesen és legfelsőbb kegyelemből. —
2. Igen. 3. A 2. pont alatti folytán tárgyaltan.
Kinerülték. 1.—2. Szolgálati ügy. Eljenek panaszlási jogukkal. 3. A mennyiben a batárrendőrségnél üresedés lesz, a vonatkozó pályázatot idejekorán mi is közölni fogjuk, abból azután megtudnak mindent.

Vezényelték. 1. Már azóta megkapták. 2. Katonátlan kérelem volna.

Dráventi csendőr. A mennyiben az III. szab. 42. §. 2. pontjában foglaltak fennforognak: igen. 2. Még korai.

Zentai őrs. Az idej zsebkönyv 292—294. lapoldalán közzétett táblázatok rovatai minden egyes — esetleg előfordulható — esetet ölelnek fel; azoknak hővebb magyarázatára a pótlókkal való illusztrálására helyünk nincs.

Albert őrsvezető. Hivatalból üldözendő.

F. őrv. Quota = hányad; philosophia = bölcsészet; gyarmat (magyar szó) = egy államnak más világrészen levő területe. Pl. Angliának Ausztráliában levő birtokai: angol gyarmatok. Censura = felülbírálat. (Az ön által is említett időben a napi lapok megjelenésük előtt az ezen célra kirendelt hivatalos közzétek által felülbíráltattak és csak azután jelenhettek meg.)

Sóhátí őrs. Nagy-Károly.

Viola. 1. Nem hiszszük, nincs azonban kizárva. 2. Kérdése még korai.

Erdeklődő. A védtörvény 23. §-a szerint: „a honvédségbe önként beléphet minden belföldi egyén, ki hadkötelezettségének eleget tett és sem a közös hadseregé, sem a hadilengerezetnél szolgálati kötelezettség alatt nem áll.”

Vitatkozók. Magától értetődik, hogy alázatosan jelent.

V. csendőr Gyergyóholló. Szolnok.

9999. 1. Szolgálati ügy. 2. Nem.

Mellőzött. Legközelebb.

N. F. V. T. 1. Csak a városi csendőrségre vonatkozik. — 2.—3. Később.

Kiváncsi. Tudassa velünk sorjajegye számát, akkor megadjuk a választ.

Hóvíhar és Kitaró. Nyugdíjban részesül.

201. Szolgálati ügy.

I. E. csendőr. Biharpüspöki. Ha ön a „Baptistákat” érti, akkor a részletezett ügy — nem állván törvényeinkkel ellentétben — hivatalos beavatkozás tárgyát nem képezheti.

Hegyvidéki. Már többször közöltük, hogy az őrs részére engedélyezett élelmi czikk szállítási átalány oszthatatlan illétéke az őrsnek; ha más is von az őrsön, az a családja részére szükségos élelmi cikkeket az őrsével egyidejűleg szintén szállíthatja. A többi kérdéseit válaszra nem méltatjuk.

Dunamenti. Kérelmét szóbelileg az örekihallgatáson kell előadnia; a többi előjárónak a dolga.

Sz. J. őrv. Felsőhárol. 1. Szolgálati ügy. 2. Azóta már megkapta a vezénylési pótdíj másfélszeres összegét.

B. F. őrmester. Levele nem feji teljesen a valóságot, a mennyiben ön 1892 nov. 18-tól 1898 nov. 17-ig szolgált a testületben, a mikor is kilépett. Másodízben 1899 márczius 16-ától 1904 okt. 16-ig szolgált, a mikor igényjogosultsági igazolvány alapján a m. kir. pénzügyminisiteriumba hivatalsszolgálatra neveztetett ki, honnan 1905 szeptember 1-én kivételesen újból átvételezt a testületbe, még pedig az akkor még érvényben állott szabályoktól ugyancsak kivételes eltekintéssel mellett szolgálati pótdíjának folyósítása mellett. Hogy szolgálna tehát ön már újból 10 évet? Adja különben kérelmét szolgálati uton elő!

S. N. Titel. Kérdése még korai. Azóta már megkapták.

M. S. A szárnyparancsnokság döntését kérjük ki.

Elektrovitalizer. Kiszérelje meg, de nem hiszszük, hogy kérelme teljesíthető lenne; mert a csendőr kizárólag orvosi bizonyítvány alapján nyerhet egészségi tekintetéből hosszabb szabadságot.

777. Szolgálati ügy.
Sz. J. Telekönnyvi kivonat meglökendő; a telekkönyvi hatóság útján bekebelezés csak akkor kötelező, ha azt a kerületi parancsnokság megköveteli.

V. K. és Cs. 13. Sorsjegyei nem nyertek
Tavas. Legyen türelemmel. Az Ön előtt még nagyon sok beküldött közlemény van. Ha rákerül a sor és megfelel, közölni fogjuk az Önét is.

Bánáti cz. őrv. Ha a vizsgálat be lett szüntetve, vagy „nem bűnös-re szóló ítélet hozott: a vizsgálati fogság tartama alatt megvont zsold és szolgálati pótdíjnak, a fogság tartama alatt felmerült élelmezési költség levonása után fennmaradt része, a vizsgálat alatt állottnak kifizetendő. A nem bűnös jelzés nem a vizsgálat alatt állottnak kifizetendő. A nem bűnös jelzés nem a fegyelmi fenytéssel megtorolt cselekményre, hanem arra a bűnös tette vonatkozik, a melylyel a vizsgálat alatt állott vádoltatott. Ezenlőgy az említett illeték, a fegyelmi fenytés daczára is kifizetendő. Ha valaki ezt meg nem kapta, szóbeli vagy írásbeli jelenésben bármikor kérheti a ha elutasítottatnék, panaszszal élhet.

B. F. járásőrmester. „Garázdálkodó cigányok Somogyban” című czikke nem közölhető. Ha azonban magát a nyomozást érdekesen és tanulságosan leírva beküldi, közölni fogjuk.

P. J. őrm. „Az áruló ködmöngomb” cz. közleménye nem üti meg a mértéket s így nem közölhető.

Bisztravölgy. 1. Beküldött czikke nem közölhető. 2. A törv. rend. kivonatos gyűjteménye 128—140. lapjain ismertetett fegyver- és vadászati adó törvény szerint csak vadászatra alkalmas fegyver utáni kell adót fizetni, ha az vadászatra nem használhatik is. Magánosok által személy- és vagyonbiztonság szempontjából tartott, de vadászatra nem alkalmas löfegyverek, forgópisztolyok után, melyeknek tartása több vármegyében engedélyhez van kötve, fegyveradó kivétel nélkül, tehát fegyveradó igazolvány sem követelhető. — Ez különben a vonatkozó vármegyei szabályrendeletből is bizonyára kitűnik.

F. I. csendőr. Facset. „Néhány szó a házkutatásról” című cikkét, mintán ez a téma eddig már zsebkönyvekben, nyomozási kézikönyvekben és a „Vegyes közlemények” című műben is hasonló módon feldolgozva megjelent, új tehát semmi sincs benne — nem közöljük.

Többeknek. A lapunkat közleményekkel felkereső altisztok és csendőrök felkérjük, hogy közleményeiket ne jelentés alakjában a papir minden oldalára, hanem fogalmazvány alakban, akként írják, hogy egy félívre lehetőleg csak egy hasáb szöveg kerüljön, mert a jelentés alakban teleírott ívek szövegének esetleges javítása és nyomdai szedése akadályokba ütközik és a munkát hátráltatja.

B. J. csendőr. Martonvásár. Nem.

O. J. őrsvezető. Tibolddaróc. Az ön által is jelzett honv. min. rendelet világosan intézkedik; különben is szolgálati ügy.

S. Gy. Csak cs. és kir. tábornok létezik.

Sz. László őrv. őrsparancsnok. A szárnyparancsnokság döntése kérendő ki; véleményünk szerint igen.

X. X. 1. A korcos zubbonyt meddig szabad viselni? A mig el nem szakad; ha azonban új, akkor át kell alakítani. 2. Előző lapunkban már tárgyaltuk.

B. csendőr. 1. Levegő-, csapadék-, hőmérők stb. 2. Lapozzon a zsebkönyvben egy kicsit, megtalálja valamennyit.

J. A. csendőr. 1.—2. Kérdezze meg őrsparancsnokát, az majd megmondja. Mi ilyen kérdések megfejtésével nem foglalkozunk.

Sz. J. cz. őrv. Tarja. Feltétlenül a btkv. 336. §. 1. pontja alapján bírálendő el.

K. F. őrmester. Kérdéseit válaszra nem méltatjuk.

Kiváncsi 32. Nézze meg

Isztigum. 1. A csizmánának előírásosnak kell lennie. 2. Szolgálati ügy.

Brucker Győző Nándor és Társa
órás, ékszerész. GYŐR 33. sz.

A m. kir. csendőrségnek ingyen és bérmentve küldöm 500 képpel ellátott árjegyzékemet. Kedvező feltételek. — Feltétlen tisztességes kiszolgálás. — Csendőrségi megbízható órák 5 évi jótállással.

HIVATALOS RÉSZ.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Áthelyeztettek:

1909. évi márczius hó 1-ével:

Márialaky Imre, VIII. számú csendőrkerületbeli főhadnagy, az aradi 1. szakasz parancsnoka, hasonló minőségben az I. számú csendőrkerülethez Dévára az 1. szakaszhoz;

Baszler János, IV. számú csendőrkerületbeli főhadnagy homonnai szakaszparancsnok, hasonló minőségben a VIII. számú csendőrkerülethez Aradra az 1. szakaszhoz;

Garab Gyula, VIII. számú csendőrkerületbeli zászlós Gyuláról, ideiglenes szakaszparancsnoki minőségben a IV. számú csendőrkerülethez Homonnára;

Krausz Jenő, I. számú csendőrkerületbeli hadnagy a dési 1. szakasz parancsnoka, hasonló minőségben a VIII. számú csendőrkerülethez Gyulára;

Genery Arnold, VII. számú csendőrkerületbeli százados dévai szárnyparancsnok, ugyanazon csendőrkerületnél pótszárnyparancsnoki minőségben Brassóba;

Záray Ödön, VII. számú csendőrkerületbeli százados brassói pótszárnyparancsnok, ugyanazon csendőrkerületnél szárnyparancsnoki minőségben Dévára;

szentléleki *Hajdó* Márton, VII. számú csendőrkerületbeli főhadnagy dévai szakaszparancsnok, hasonló minőségben a III. számú csendőrkerülethez Kiskunfélegyházára;

Kneusel-Herdliczka Arnold, V. számú csendőrkerületbeli főhadnagy, a pozsonyi 2. szakasz parancsnoka, hasonló minőségben a VII. számú csendőrkerülethez Dévára;

Glatz Ödön, III. számú csendőrkerületbeli főhadnagy, a budapesti 2. szakasz parancsnoka, hasonló minőségben az V. számú csendőrkerülethez a pozsonyi 2. szakaszhoz;

Sólyom Antal, VII. számú csendőrkerületbeli hadnagy, hátszegi szakaszparancsnok, hasonló minőségben a III. számú csendőrkerülethez a budapesti 2. szakaszhoz;

Vincze Albert, III. számú csendőrkerületbeli hadnagy, kiskunfélegyházi szakaszparancsnok, hasonló minőségben a VII. számú csendőrkerülethez Hátszegre;

Todorcsák Lajos, VIII. számú csendőrkerületbeli hadnagy, a debreczeni 2. szakasz parancsnoka, hasonló minőségben a II. számú csendőrkerülethez Zombolyára;

Mallár Béla, II. számú csendőrkerületbeli hadnagy, zombolyai szakaszparancsnok, hasonló minőségben a VIII. számú csendőrkerülethez, a debreczeni 2. szakaszhoz;

Kolha Oszkár, VI. számú csendőrkerületbeli főhadnagy, magyaróvári szakaszparancsnok, hasonló minőségben a II. számú csendőrkerülethez Orsovára;

Kosztka Agoston, VI. számú csendőrkerületbeli hadnagy, keszthelyi szakaszparancsnok, ugyanazon csendőrkerületnél és hasonló minőségben Magyaróvárra;

Jalsoniczky András, III. számú csendőrkerületbeli zászlós, ideiglenes szakaszparancsnoki minőségben a VI. számú csendőrkerülethez Keszthelyre;

báró *Orbán* Bódog, VIII. számú csendőrkerületbeli

zászlós, ideiglenes szakaszparancsnoki minőségben a IV. számú csendőrkerülethez, a máramarosmegyei 2. szakaszhoz.

Okirattal megdicsértettek:

A m. kir. honvédelmi miniszter úr által:

Hibil: Ferencz, m. kir. V. számú csendőrkerületbeli csendőr, egy a Duna jege alá került gyermek életének megmentése alkalmával tanusított bátor és önfeláldozó magatartásáért, valamint egy nagyobb szabású lopási eset kiderítése alkalmával tanusított leleményes, szakismeretre valló buzgó és eredményes eljárásáért.

A m. kir. honvédelmi miniszter úr rendeletére, a m. kir. I. sz. csendőrkerületi parancsnokság által:

Nagy Miklós járásörmester,

Sigmund András ny. cz. őrmester,

Mánya Antal volt csendőr cz. őrsvezető és

Koronka Ákos csendőr cz. őrsvezető, egy rejtélyes gyilkosság tetteinek leleményességével és fáradhatatlan buzgalommal való kiderítéseért, valamint a közbiztonsági szolgálat terén a lefolyt két év alatt kifejtett eredményes működésükért.

Előléptettek:

1909. évi február hó 1-ével:

A m. kir. VIII. sz. csendőrkerület állományában:

Réthy András, *Németh* Zeigmond és *László* Mihály őrsvezetők, cz. őrmesterekké;

Stroia József és *Szűcs* Balázs czimzetes őrsvezetők, őrsvezetőkké.

Az öt évi tényleges csendőrségi szolgálat betöltése után:

A m. kir. I. sz. csendőrkerület állományában:

Lőrincz Sándor,

a m. kir. III. számú csendőrkerület állományában:

Förizs Károly és *Ács* Lajos, továbbá

1909. évi február hó 15-ével:

a m. kir. VI. sz. csendőrkerület állományában:

Bekes János és *Guzdik* József csendőrök, csendőr cz. őrsvezetőkké.

Járőrvezetői jelvényvel elláttattak:

A m. kir. I. sz. csendőrkerület állományában:

Vargyas Antal, *Pásztor* Sámuel, *Vári* Zeigmond, *Szilády* József, *Mursán* György, *Biró* József, *Becze* Ilyés, *Miklós* Balázs, *Szász* Károly, *Ladányi* Ferencz, *Kiss* István, *Simon* István, *Károlyi* Ferencz, *Homonnai* Elek, *Nagy* Albert, *Pakucs* Ferencz és *Andrási* József csendőrök.

A m. kir. IV. sz. csendőrkerület állományában:

Isányi Imre, *Maga* István, *Szovik* Antal, *Weber* Lénárd, *Kovács* László, *Herczeg* Károly, *László* János, *Nyeste* Miklós, *Dorogi* László, *Kereső* András, *Traiszta* Sándor és *Kiráti* József csendőrök.

A m. kir. V. számú csendőrkerület állományában:

Ávram József, *Üeges* György, *Szórád* Rezső, *Vágyó* Lázár, *Kvascsenis* Géza, *Dobrorodszky* Gáspár, *Kaszás* István, *Jeles* Ferencz, *Csiki* Zeigmond, *Jantosik* Ferencz, *Bognár* Dezső, *Várad* Imre, *Nasztal* Péter, *Princz* János, *Burus* Sándor, *Luicz* Ferencz, *Ertl* József, *Csőka* László, *Czifra* Ferencz, *Biró* Lajos, *Nagy* Lajos, *Pics* Ferencz, *Szecsődy* Miklós, *Pamothy* Imre, *Görög* János, *Izsóf* Alajos, *Bánóczy* Lajos, *Kalmár* Vincze,

Karácsony Lajos, Ollé István, Zimborás Péter, Zimmermann Jenő, Hugyecz Mihály, Mőnár János, Vendégh Gergely, Simion Oresztesz, Józsa László, Holbik Győző, Szkaacsányi István, Kolozsvári Arnold, Dukai Imre, Somogyi Lajos II., Moldován Tivadar és Szalai Ferencz csendőrök.

Lovaglási jutalomdíj.

A m. kir. VIII. sz. csendőrkerület állományában:
Kovács Sándor I. őrsvezető, egy darab 10 koronás aranyból álló lovaglási jutalomdíjban részesítettett.

Névváltoztatás.

A m. kir. II. sz. csendőrkerület állományában:
Bidiu Mózes cz. őrmester vezetéknévét a m. kir. belügyminiszter urnak 1909 január 27-én 152072/VI szám alatt kelt engedélye alapján *Petőfi*-re változtatta.

A m. kir. V. sz. csendőrkerület állományában:
Kulajzky Mihály csendőr vezetéknévét a m. kir. belügyminiszter urnak 1908 decz. 22-én 127732/VI-a szám alatt kelt engedélye alapján *Rákosi*-ra változtatta.

A m. kir. VII. sz. csendőrkerület állományában:
Clincin János csendőr vezetéknévét a m. kir. belügyminiszter urnak 1908 decz. 28 án 133400/VI-a szám alatt kelt engedélye alapján *Kelemen*-re változtatta.

Életmentési jutalomdíj.

A m. kir. belügyminiszter ur 1908. évi deczember 18-án kelt 123,893/V-a. számú rendeletével a következő életmentési jutalomdíjat utalványozta:

Forró Sándor gödöllői tiszti különítménybeli járás-őrmester részére két személy után 100, és
Holtzmann István gödöllői tiszti különítménybeli cz. őrsvezetőnek pedig egy személy után 50 K-t.

Pénzbeli megjutalmazás.

A m. kir. belügyminiszter ur, 1909. évi január 19-én kelt 5538/V-b. számú rendeletével a következő pénzbeli jutalmat adományozta:

a m. kir. II. sz. csendőrkerület állományában:
Véber Sándor őrsvezetőnek 150, Nyiri Imre és Lizi Antal csendőrök részére pedig 50—50 K-t.

Házasságra léptek:

A m. kir. II. sz. csendőrkerület állományában:
Mondovits Imre cz. őrmester, Kiss Rozáliával, 1909 jan. 30 án, Kossuthfalván.

A m. kir. VI. sz. csendőrkerület állományában:
Varga István IV. őrmester, özv. Csapó Lászlóné szül. Huber Paulinával, 1909. évi február hó 4-én, Székesfehérváron.

Rillop Miklós őrsvezető, Wessely Adél Rozáliával, 1909 febr. 11-én, Gyertyánoson.

Tulner Imre cz. őrsvezető, Szabó Erzsébettel, 1909 febr. 1-én, Szekszárdon.

PÁLYÁZATOK.

Egy huszári állás Abauj-Torna vármegyénél. Fizetés 600 kor. Lakpénz 360 korona. Természetbeni ruházat. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények Abauj-Tornavármegye alispánjához 1909. évi márcz. hó 15-ig.

Egy-egy őrnöki állás Sáros vármegye központi hivatalánál és a héthárai és bártfai szolgabiroi hivataloknál. Kezdő fizetés 1400 korona. Lakpénz Eperjesen 560, Bártfán 480 és Hétháron 320 korona. Magyar nyelv szóban és írásban, a tót nyelv ismerete. Négy középiskolai osztály. Kérvények Sáros vármegye alispánjához 1909. évi márczius hó 14-ig.

Egy fogházőrmesteri állás a zalaegerszegi kir. ügyészségnél. Fizetés pótlékkal 1000 korona. Természetbeni lakás. Ruhailletmény 100 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények a zalaegerszegi kir. ügyészséghez 1909. évi márczius hó 15-ig.

Egy 3. oszt. fogházőrmesteri állás a nyitrai kir. ügyészségnél. Fizetés pótlékkal 1000 korona. Természetbeni lakás. Természetbeni ruházat. Fogolykiadókor 3 korona napidíj. Magyar nyelv szóban és írásban, a tót nyelv ismerete előnyös. Kérvények a nyitrai kir. ügyészséghez 1909. évi márczius hó 20-ig nyújtandók be.

Egy kezelői állás a gyulafehérvári tűzvérségi szertárnál. Fizetés évi 1200 korona, az 1080 korona fizetéssel járó I-a6 fizetési osztályba való előléptetési várománnyal, szabályszerű lakpénz és egyszerűmunkára 120 korona egyenruházati pótlék. Feltetelek: magyar és német nyelv szóban és írásban, Számolás ismerete. Esetleg 6 havi próbaszolgálat. Kérvények 1909. évi márcz. 20-ig a gyulafehérvári tűzvérségi szertárhoz nyújtandók be.

Egy hivatalozgalmi állás a m. kir. kereskedelemügyi miniszteriumban. Fizetés pótlékkal 700 korona. Lakpénz 400 korona. Ruhailletmény 100 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények a m. kir. kereskedelmi miniszterium olnökiiktató hivatalához 1909. évi márczius hó 15-ig.

VÁRNAY és FIA = BUDAPEST, =

VI., Liszt Ferencz-tér 9.

könyvnyomda, könyv-, papir- és írószer-kereskedés, a magyar kir. — csendőrségi hivatalos nyomtatványok legnagyobb raktára. —

Könyvek, levélpapírok, imakönyvek és írószerek dus választékban.

Ajánljuk a 112 jelzetű Ügyviteli szabályzat kivonata legújabb kiadását, ára 30 fillér. Tűzben aranyozott jubileumi keresztek és hozzávaló szalagok kaphatók raktárunkon.

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre — 6 korona.
Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelenik
minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest, IV. Egyetem-utca 4. sz.

Az útlevél.

Irtá: *Türk István.*

A magyar országgyűlés képviselőbáza immár letárgyalta az új kivándorlási törvényt, a mely a kivándorlás terén, a még ma érvényben levő 1903. évi IV. törvényezikknél sokkal súlyosabb megszorításokat, korlátokat szab a kivándorlók elé.

Azt hiszem nem lesz érdektelen, ha a már letárgyalt új kivándorlási törvényre reflektálva, elmondom egyes tapasztalataimat és nézeteimet az útlevelügyről, a mely a gyakorlatban sem az intéző hatóságokra és közegekre, sem pedig azokra, a kik útlevelet szereznek nincs azon áldásos hatással, a melylyel lennie kellene.

Ma az útlevelet a kivándorló nem tekinti másnak, mint egy szükaégtelen kis füzetkének, a melyet — sokszor óriási anyagi áldozatok árán: — csak azért kell megszereznie hogyha már magát a szülőháza elhagyására elhatározta, ne legyen kitéve annak a kellemetlenségnek, hogy — midőn már több száz kilométert utazott s alig néhány kilométernyire van az ország határától — mint jogosulatlan kivándorló visszautasítások. A kivándorlók nagy része az útlevelet, amint az ország területét elbagyták, sokszor hangzatos átkozódások kíséretében eldobja.

Sok kivándorló az útlevelet készséggel átadja a külföldi nem engedélyezett hajóstársulatok ügynökeinek, a kik azt újból az országba küldik vissza helyi képviselőiknek, hogy azok oly egyéneket lássanak el a már egyszer használt útlevéllel a kik rendes körülmények között útlevelet nem is szerezhetnének, de mert a személyleírás megfelel, használhatják.

Sok visszavándorlóval volt alkalmam beszélni, érdeklődve az amerikai viszonyok iránt s természetesen megkérdeztem tőlük, hogy útlevéllel vagy a nélkül ment-e ki. A kivándorlók nagy része útlevél nélkül vándorolt ki s az a rész, a mely megfelelt azon követelményeknek, a melyeket a kivándorlási törvény és útlevétörvény ír elő, szóval útlevelet szerzett, kérdéseimre, azon választ adta, hogy bizony az útlevelet azon pillanattól fogva, midőn azt falujában a jegyzőnél átvette, elő nem vette, nem használta s ma se tudja mire is

volt az jó. Itt én rendesen befejeztem társalgásomat velük, mert kielégítő választ úgy sem tudtam volna adni.

Európában, kivéve Oroszországot és a Balkán Államokat, tudvalevőleg útlevélre nincs szükség; a szabad Amerikában pedig az útlevelet senkitől nem követelik, mert tudják, hogy a bűnös, a ki náluk új hazát akar lelteni, úgysem hoz magával okmányokat, főleg pedig útlevelet.

Ezek szerint az útlevélnek a kivándorlóra, ismétlem a kivándorlóra, azon magyar állampolgárra nézve, a ki a külföldre s legtöbb esetben Amerikába akar utazni ipari munkakeresés végett, semmi jelentősége nincs; pedig én azt vélem, hogy az útlevélnek nem csak a haza határain belül, de a külföldön is és főleg Amerikában egy feltétlenül szükséges okmánynak kellene lennie, a mely őt megvédi sok bajtól s a legnagyobb veszedelmekben is egyetlen hűséges utitársa, mely ott-bon hagyott övéire is áldásos lesz.

Az útlevél megszerzésének körülményeire nem célozom kiterjeszkedni, e téren első sorban az állam érdeke lép előtérbe, az szabja meg azon módokat, a melyeknek szem előtt tartásával szerezhető meg az útlevél. E téren a törvényhozás annak idején oly körülméteket volt, hogy kimerítette mindazt, a mi az államhatalom érdekeinek biztosítása szempontjából szükséges.

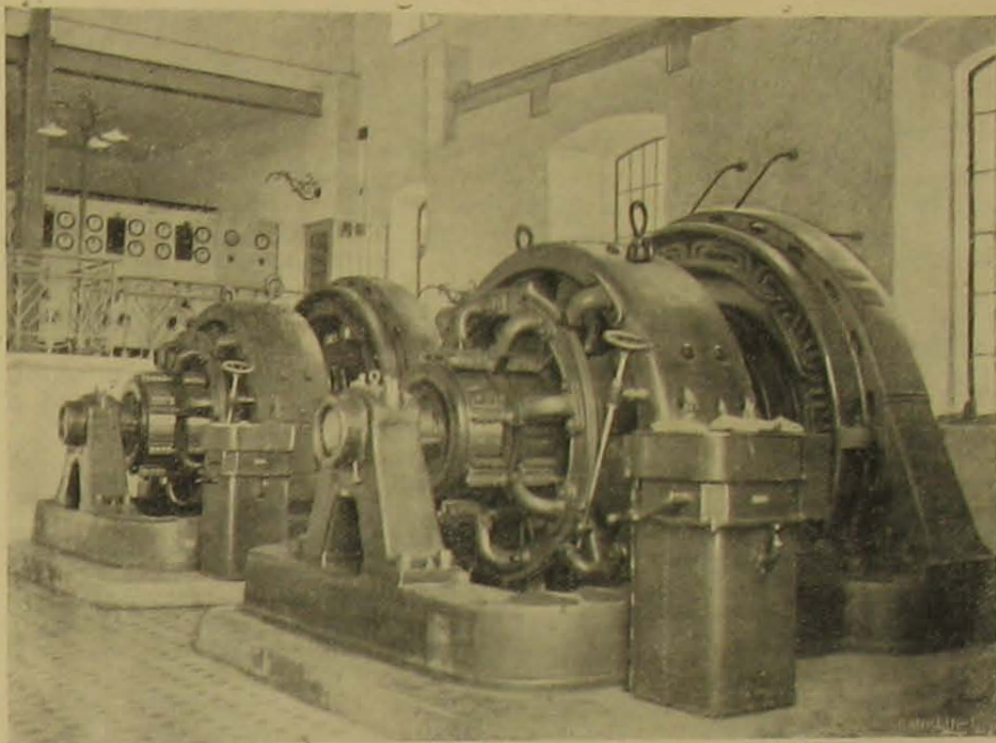
Egyedül az útlevél tartalmában látok — főleg a gyakorlati téren — kívánni valót, a midőn, mint azt cik-kem bevezetésében említettem, az intéző és ellenőrző batóságok és közegek sok esetben tehetetlenekké válnak, mert a kezükbe került egy-egy útlevél csak a legritkább esetekben és csak igen feltűnő esetekben árulja el azt, hogy az útlevél nem jogos kezekben van. Tebát az útlevél tartalmán kellene változtatni és pedig első sorban a személyleírás rovataiban. Ezek ma oly semmitmondók, hogy az ellenőrző közeg bármily lelkiismeretességgel vizsgálja azokat, a legmesszebbmenő körülméteket is mellett sem képes megállapítani azt, hogy az útlevél tulajdonképen azé-e, a ki azt birtokolja.

Az útlevélnek ezen része a termet, az arez, az orr, a szájr rovataiban rendszerint a »rendes» kifejezést tartalmazza; de hisz nem is tartalmazhat mást, a meny-

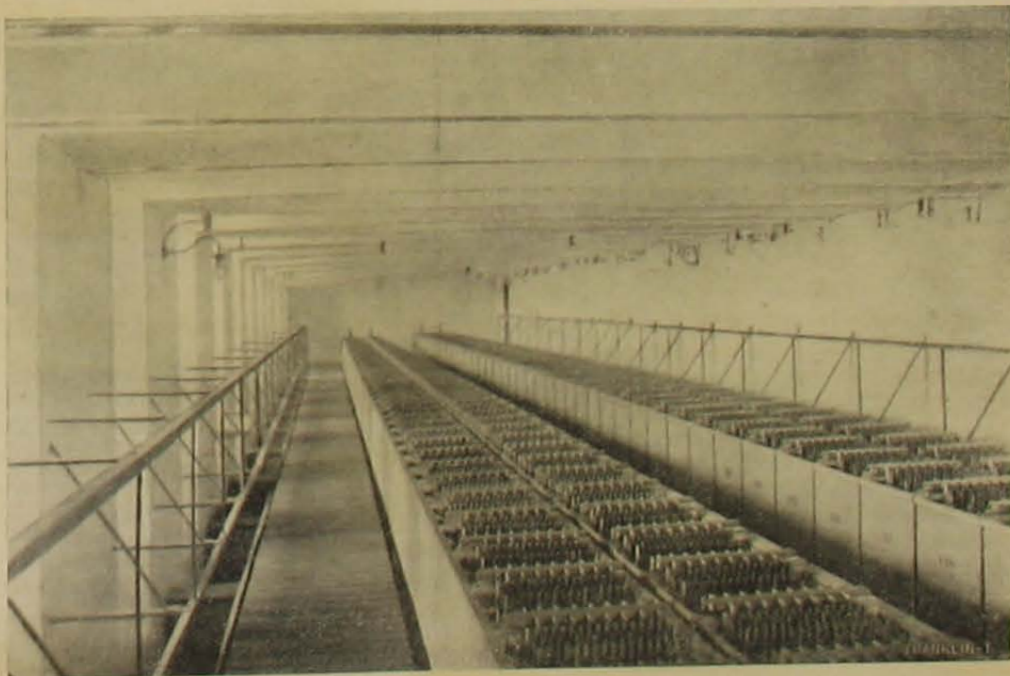

Villamos és gőzerőre berendezett gyár távolról nem képes olcsón finom és jó hangszert szállítani, mint **REMÉNYI MIHÁLY**, a Ludovika Akadémia házi hangszerkészítője. Azért ne vásároljon semmiféle hangszert, legyen az hegedű, gordonka, ezimbalom, harmonium, harmonika, fa-, rézfúvó-hangszer, húr, stb., míg **Reményi** legújabb képes árjegyzékét át nem olvasta, mely ingyen és bérmentve küldetik **Budapestről, Király-u. 58.** Külön költségvetés díjtalanul. Kivétel a világ minden részébe nagyban és kicsinyben. Az összes hangszerek javítása szakszerűen és olcsón. — Minden hangszerről külön-külön árjegyzék kerendő.

A ferencvárosi al-állomás két 750 lóerős gépe.

Az újpesti főtelep akkumulátor-pinczéje.

A budapesti városi villamos vasut új áramfejlesztő telepe.

ÉRDEKES NYOMOZÁSOK.

Egy furfangos csalási eset kiderítése.

Irta: Máihé Miklós törzsrőmester.

A büntető igazságszolgáltatás egyik sarkalatos alapelve abban csucessodik ki, hogy a büntetések alkalmazását nemcsak megtorló, de főleg javító intézkedésnek kell tekintenünk. S a humanizmus jegyében élvén, e felfogás már oly tág teret bódított magának, hogy jelentéktelenebb vétségeknél, különösen ha az enybitő körülmények tulnyomóak, a bűncselekmények elkövetésétől való visszariasztásul elítélik ugyan a bűnöt, de bizonyos időre a büntetés végrehajtását felfüggesztik s hacsak az elévülésig való határidő alatt más bűncselekményt el nem követ, az elévülésig szabadlábban hagyják, hogy alkalma legyen a javulásnak jelét adni, mely esetben, ha a büntetés a beállott elévülés miatt rajta végre nem hajtatik, kikerülheti azt is, hogy egész életén át rovottmultunak tartassék.

Ezt a humánus eljárást bizonyára az a világszerte ismeretes körülmény idézte elő, hogy a csak alkalmi bűnösök is, ha a szokásos büntetésekkal kerülnek együvé a börtönökben, nemcsak hogy nem javulnak, hanem számtalan esetben, mint már merészebb raffináltabb hűnösök kerültek ki a börtönből.

S ezen nincs is mit csodálkozni. Az ember lelke fogékony minden iránt. Az a megromlott lelkű társaság pedig, a mely között büntetését tölti, csak rosszra, bűnözésre taníthatja. S ha a sok közül egy-kettő ellentáll is a lelkifertőzésnek, a tulnyomó rész bizonyára hajlik a rosszra s mint kész hűnös kerül ki közülök.

Ilyen társaságba került 1907. évben J. V. öcsödi lakos is. Azonban — dicséretére legyen mondva — ellentállt a kísértésnek, mert ama hat hónap alatt, mit a szolnoki kir. ügyészségnél gyilkosságban való bűnrészesség gyanuja alatt töltött, semmi hatása nem volt rá a különféls gonosztevők oktatásának. Mindig el tudta háritani magától az effélé rábeszéléseket.

E miatt igen megneheztelt rá Kulhanek Adolf (álnéven Király Antal) nagyhirű szélhámos. Miután nem tudta rávenni, hogy kiszabadulásuk után, az előre tervezett csalásokhoz neki segédkezet nyujtson, bosszút forralt ellene s e bosszuját, habár nem is sikerült azt végrehajtania, de megkezdte és beavatott társa végre is hajtotta.

Kulhanek ugyanis megtudván, hogy J. V. szülei jómódu gazdálkodók, nevezetnél hamarabb szabadulván, ennek nevében egy levelet irt a szülőknek, melyben ez Kulhaneket, mint a levél átadóját és mint kifogástalan, becsületes embert és jó barátját szülei pártfogásába és jóakarátába ajánlja és kérte szüleit, hogy annak tanácsát meg ne vessék. Ezzel a levéllel aztán felkereste a legény szüleit és mintegy félnapig ott tartózkodás után, látván a barátságos fogadtatást, arra igyekezett rábeszélni az apát, néhai J. S. öcsödi lakost, hogy adjon át neki egy nagyobb összeg pénzt, ő azért háromannyi hamis, de forgalomba hozható pénzt fog szerezni.

Célját azonban nem érthette el, mert J. S. nem találta jónak az üzletet és kiutasította a szélhámost. De ez nem hagyta magát ily könnyen elutasítani, hanem egy hozzá hasonló szélhámos, B. F. rovott multu nő

segélyét vette igénybe s ezt küldte el J. S.-hez. Mikor pedig az sem volt képes rábeszélni az óvatos parasztagdát ez üzletre, újból és ketten kísérelték meg azt, de tervük ekkor sem sikerült. Újabb tervet eszelt hát ki, de időközben, mint körözött csaló elfogatván, azt végre nem hajtatta.

A tervbe egészen beavatott B. F. azonban nem hagyta annyiban a dolgot, hanem T. S. ókécskei lakosban új társat szerezvén, hosszas rábeszélés után rávette S. S.-t és még K. S. öcsödi lakost is, hogy csak jöjjenek Ókécskére, tekintsek meg az ígért hamis pénzeket, ha aztán meggyőződnek az ajánlott üzlet előnyös voltáról, elhozhatják a becsérelendő összeget is.

A két ember el is jött az asszony nyúl. T. S. már várta őket s hogy minél jobban félrevezethesse a két tapasztalatlan, de azért óvatos embert, egy-egy darab ujdonaúj hamis 20 koronást, a mi ugyan valódi jó pénz volt, átadott nekik, hogy kíséreljék meg azt felváltani.

K. S. csak megtekintette a pénzt s mivel látta, hogy az jó pénz, azonnal vissza is adta. J. S. azonban heugrott s miután minden akadály nélkül felváltotta a 20 koronát, megigérte, hogy legközelebb nagyobb summat vesz belőle. Azzal hazatértek Öcsödre.

B. F., nehogy elszalaszak a jó vevőt, járt is a nyakára folyton s további rábeszélés, hitegetés mellett annyira félrevezette az öreget, kinek a fia még ekkor sem volt otthon, hogy ez az öcsödi takarékpénztárból 2000 K kölcsönt vett fel s azzal 1907. évi november 16-án felkereste T. S.-t és átadta neki a pénzt.

T. S. jól tudta hogy Csala Ferenc őrmester újkécskei őrsparancsnok őt folyton figyelemmel tartja. Nehogy tehát bajba kerüljön és hogy a már ekkor, a készletben nem levő hamis pénz miatt aggályoskodó J. S.-t is megnyugtathassa, ügyvédhez mentek s ott oly értelmű szinleges szerződést kötöttek, hogy T. az átvett 2000 koronáért egy hónapon belül bizonyos mennyiségű hort köteles szállítani, ellenesetben a pénz hiány nélkül vissza kell adnia.

Nagyon természetes, hogy a borvásárlásból semmi sem lett. De J. S. nem is bort, hanem a titkos meg egyezés értelmében 6000 K hamis pénzt várt. Mikor aztán T. az egy hónap elteltével ezt se hozta, újból eljött hozzá Ókécskére és követelte a 6000 koronát, vagy az átvett 200 koronát.

T. az egy hónapi időt nem töltötte tétlenül, mert tudta, hogy amaz szorgalmazni fogja a pénzt. Összeköttetésbe lépett tehát régi ismerősével K. J. budapesti lakossal és mikor J. S. hozzáérkezett és a 6000 koronát nem kézbesíthette neki, rábeszélte, hogy jöjjenek fel Budapestre a Nagyságos urhoz s ott a 6000 koronát mindjárt át is veheti.

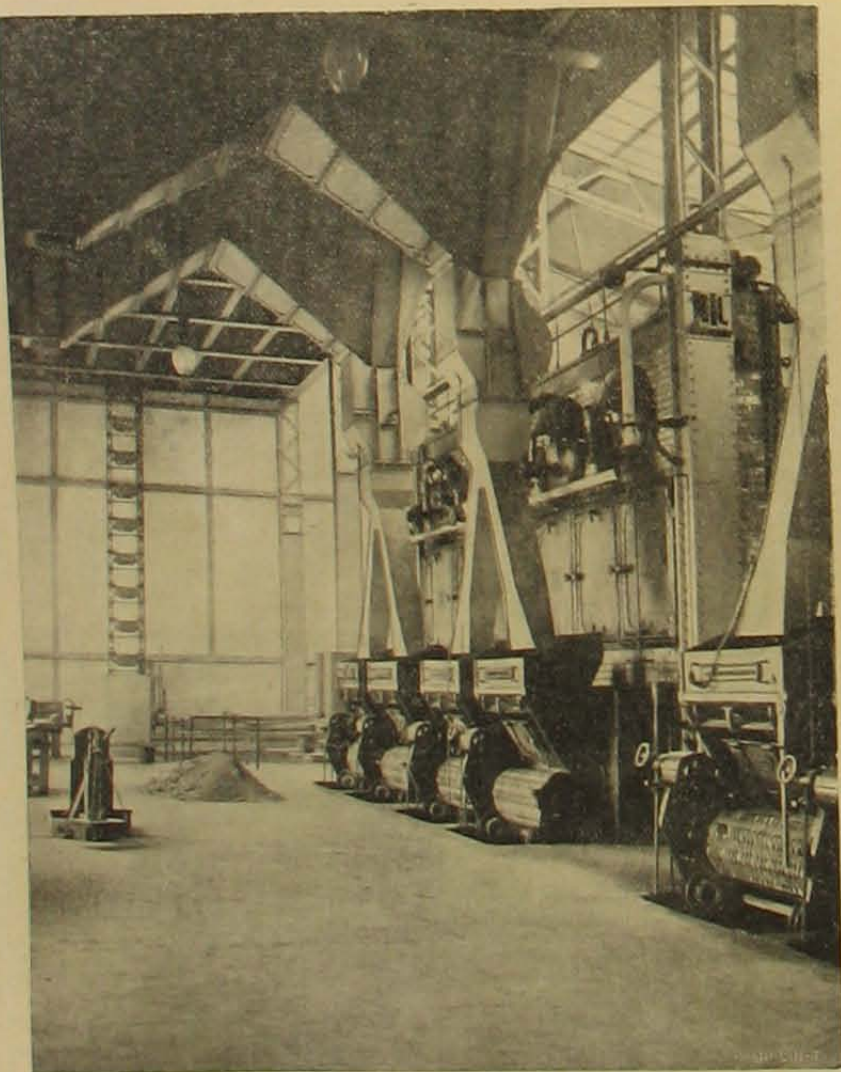
J. S., miután T. fizette az utiköltséget, belement a dologba s így felutazott Budapestre és a már előre értesített K. J.-hez szálltak. Itt egy darabig vártak a hamispénzt szállító Nagyságos urra, de mivel az csak nem jött, J. pedig már sürgette a pénzt, T. elment, hogy majd megnézi, nincs-e valami baj. Kevés idő múlva vissza is jött és a J.-től átvett 2000 koronából 1000 korona papirpénzt, két csomagba kötve s hogy a csomag vastagabb legyen, holmi reklámcsédukkal kibérelve átadott J.-nak s egyidejűleg, nehogy az megnézze a csomagot és felfedezze a csalást, sürgette, hogy jó lesz sietni, mert lesik őket.

Ha fáj a feje

ne tetovázzék, hanem használjon azonnal

Beretvás-pastillát

mely 10 perc alatt a legmakacsabb migráint és fejfájást eltávolítja. — Ára K 1.20. — Kapható minden gyógytárban. Készíti Beretvás Tamás gyógyszerész Kispesten. Orvosok által ajánlva. Három doboznál ingy. postai szállítás.

Kazánok az automatikus asénadagoló és salakhordó gépekkel.

A budapesti városi villamos vasut új áramfejlesztő telepe.

A 67 méter magas kémény az újpesti rakodóparton.

J. ennél fogva meg se nézte, milyen és mennyi pénz van a csomagokban, hanem zsebredugta azokat és elindultak a nyugoti pályaudvarra.

K. J. csak ezt várta. Előre megbeszélt terv szerint azonnal utánok ment a villamosra ülve megelőzte amazokat és utközben, mikor arra a helyre ért, hol N. L. árendőr állott, a ki a dologba szintén be volt avatva, megmutatta neki a két siető embert. Ez aztán minden feltűnés nélkül elébök lépett, T.-t letartóztatta s míg ezt, mint foglyot olvezette, J. felhasználva az alkalmat, bérkocsiba ült s a pályaudvarra bájátott és Kiskunfélegyházán át Ujkécske felé utazott, hogy T. nejét a szerencsétlenségről értesítse.

T. és társai csak azt várták, hogy J. elhajtasson. T. ekkor K. J.-nek 30 koronát, az árendőrnek pedig 40 koronát átadva, a keleti pályaudvarra sietett s onnan — szintén Ujkécskére — Szolnokon át hazautazott.

T. jól tudta, hogy J. ha bizaérkezik és megtekinti a pénzt, azonnal rájön a csalásra. Azt is tudta, hogy az most Ókékcskére jön, mert előre megbeszélték, hogy ha baj lenne és valamelyikük megmenekül, a másik hozzátartozóit értesíteni fogja.

Hogy tehát mindenképen kijátsza J.-t, újabb cselhez folyamodott.

Tudta előre, hogy ő Szolnokon át hamarabb Ujkécskére ér, mint J. Ezt az időt tehát felhasználta arra, hogy egy az ottani rendőröknél szokásos sapkát kerített, hosszú kabátot vett fel s így felöltözve megvárta, míg Kiskunfélegyháza felől a vonat beérkezett. Ekkor pedig kileste J.-t a pályaudvarról s mikor ez mellette, egy sűrű akácfa-bokros hely közelében elhaladni akart, eléje ugrott és elváltoztatott hangon rászólt: „Óreg, hol a hamis pénz, a mit Budapestről hozott, adja csak ide!”

J. erre nagyon megijedt és a két csomagot azon módon, a hogy Budapesten átvette, odaadta neki és csak arra kérte az árendőrt, hogy bocsássa őt el, ne tegye csúfá, még megszolgálja neki valaha. T. nagy-lelkűen el is bocsátotta, mire az öreg nem is ment be T.-hez, hanem megvárta a következő vonatot és hazautazott Öcsődre. Otthon pedig feleségének és az időközben bizaérkezett fiának csak annyit mondott, hogy a pesti utban nagyon csúful járt, aztán kiment a határban levő tanyájára s ott a mestergerendára felakasztotta magát. Ott találta meg a fia másnap, mikor nem győzték várni hazatértét és érte kiment.

J. V. mikor apját eltemették, utána járt a dolognak, hogy apja mi czélból utazgatott Ókékcskére és Budapestre. Mikor pedig azt is megtudta, hogy az apja 2000 korona kölcsönt is felvett és hogy Kulbanek Adolf mi czélból járt nálok az ő állítólagos levelével, azonnal Ujkécskére utazott és Csala Ferencz őrmester-nél az ismeretlen tettesek ellen panaszt tett.

Csala őrmester azonnal belefogott a nyomozásba és T.-t, a kit előzőleg is gyanított hasonló manipulációkkal, őrizet alá vette s az igen helyesen és czélzertűen vezetett nyomozás során, melyben a fővárosi rendőrség segítségét is igénybe vette, kiderítette ezt a családi esetet úgy, a mint fentebb ismertette van.

De ezzel kapcsolatosan kiderített még egy másik hasonló esetet is.

T. ugyanis a fentebb említett czinkostársai segítségével hasonló módon csapta be H. M. tiszakúrti lakost is 550 korona erejéig. Ez összegből 290 koronát tartott meg magának, a többit társai közt szétosztotta.

Az ezekért elfogott T. és társai beimerése után már

csak az volt bátra, hogy a kicsalt pénzösszegeknek előtalálható része biztosíttassék.

A büntársak közül egyedül B. F. tudott előadni a kapott 100 koronából 7 K 8 fillért, míg a többiek mind azt állították, hogy olköltötték, a mit kaptak. Sőt T. maga is azt állította, hogy a kétrendbeli csalásból neki maradt 2020 koronát szintén elköltötte.

Csala őrmester ezt nem hitte el s miután T. ismételt felbivására nem adta elő az elrejtett pénzt, házkutatást tartott nála, de ez köztzeri megismétlés után sem vezetett eredményre. Minthogy T. még mindig tagadásban volt, Csala őrmester még egy harmadik kutatásra határozta el magát. Felforgatott a házban mindent s így majlnem egy napig tartó kutatás után, egy deszkapamlag üldöszekájának aldo részére szegezett kéreppapir alatt 12 drb. 100 koronás papírpénzt és egy 230 koronáról szóló takarékpénztári könyvecskét talált elő, melyekről beismerte T., hogy az 1200 korona a J. S. pénzből, míg a 230 korona a H. M.-éből való. Mire nevezett az olőtálalt bünjelekkel a bíróságnak átadatott.

Igy tette jó időre értelmetlenné ezt a bünszövetkezetet Csala őrmester, az előzetes alapos megfigyelés és a megfelelő szakértelemmel vezetett nyomozás eredményeképp s ez által úgy az őrsé körletébéli, mint a környékbeli lakosság figyelmét rájuk terelvé, a szabadrólhon maradtak további működését is megghusította.

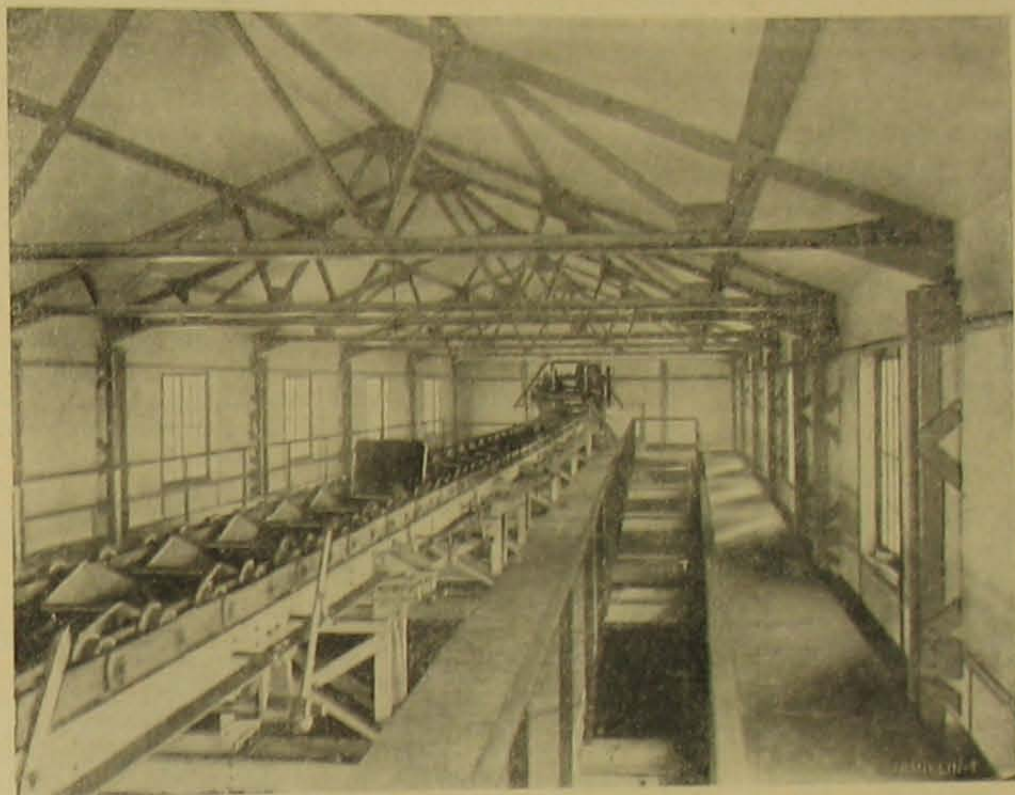
KÉPEINKHEZ.

A gép és az ember.

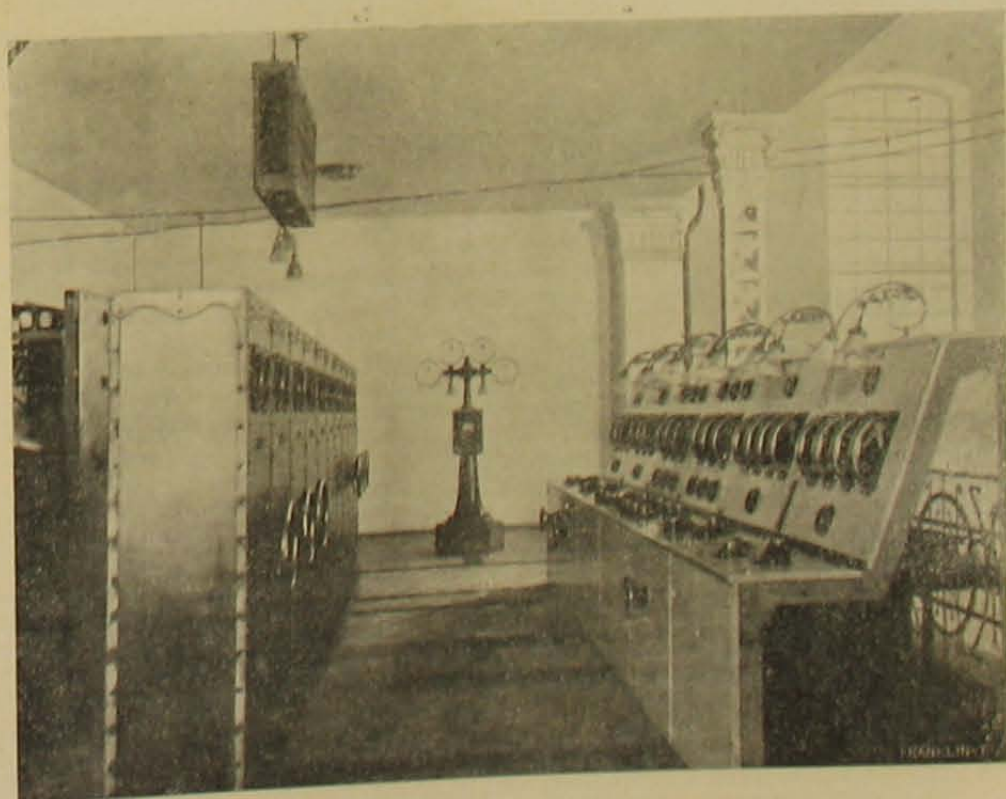
A huszadik század történetében legnevezetesebb szereplő: a gép. A gép, a mely pótolja az emberi kezet s egyre-másra nélkülözhetővé teszi a munkát. Nagy az ember- és gépverseney nálunk is. Itt is akad egy-egy vállalat, a mely a legmodernebb géprendszerű felszereléssel igyekszik megtakarítani az emberi erőt. Ilyen nagyszabásu alkotást csak a napokban helyezett tizembe a Budapesti Városi Villamos Vasut-Társaság az upesti rakodóparti, ferencvárosi és kőbányai telepén.

Ennek egyik része egy gépház, melyben két darab kétezer lőerőre berendezett gőzgépturbina van s e mellett van a másik rész, a kazánház és egy óriási szénhambár. Ez a szénhambár már magában foglalja a legmodernebb kezelési rendszert. A szén a vasuti kocsikon kirakás nélkül érkezik a hambár alatt levő csarnokba. A vagonokból automatikusan rakják ki a szenet s ugyanekak a kirakógép szállítja föl a hambárba, a honnan közvetlenül a szénaprítón át a kuzinok tüzelőhelyére automatikusan a szükség szerint magától csuszlik le. S ugyanaz a készülék, a mely a szenet leszállítja a kazánba, a salakot a szénhambár mellett levő salakmedenczébe hordja. Ebből a medenczéből pedig megint csak automatikusan jut a salak az elfuvarozó kocsikba. Ez a berendezés lehetővé teszi a leggazdaságosabb kihasználását a szénnek s egyuttal igen nagy-mérvű megtakarítást jelent a kézi munkaerőnél.

Az áramfejlesztő-telep 10,000 Volt erőjű forgórámot produkál, a melyet egy kilencz kilométer hosszú kábel len át a ferencvárosi pályaudvaron és Kőbányán a Kolozsvári-utczában épült új áramalakító-állomásokra szállítanak, mint magas feszültségű áramot és ott alakítják át alacsony feszültségű árammá. Az így nyert áramot egyelőre csupán a felsővezetékes vasutak bízására használják, mert a városi alsóvezetékes vonaluk

Az újpesti főtelep padlás, a szén szállító automatával.

A 70,000 volt erejű áram kapcsoló-terme az újpesti főtelepen.

A budapesti városi villamos vasút új áramfejlesztő telepe.

árammal való ellátását továbbra is a kertész-utcai telep fogja végezni. Az ujszei rakodóparton épült központi telep másfél méter vastag betonrétegen áll, a mely az új alkotást teljesen biztosítja a talajvíz ellen. A meglehetősen nagy gépépület mellett különösen szembeötlő a 65 méter magas gyárkémény, a mely a maga nemében ez idő szerint páratlanul áll a fővárosban.

HIREK.

Egy csendőr meglövetése. Kiskunfélegyházán márczius 4-én Mobácsi Ferencz és Bugyik Imre csendőrök-ből állott járőr portyázás közben esti 11 órakor a Kossuth Lajos-utczában két pórias rubába öltözött férfit pillantott meg, a kik hátukon egy-egy zsákot vittek. A két alak, a midőn a járőrt észrevette, futásnak eredt és egy ideig egyirányban a vásártér felé, majd egyikök irányt változtatva, a vasuti töltés felé menekült, a másik pedig az állami tanítóképezde kerítése mögött tűnt el. Járőr az előbbi menekültöt nyomon követte, miközben az menekülési irányát ismételtelen megváltoztatva, a vasuti töltésről a vásártéren át a Bokor-utca felé futott. A Bokor-utca elején az illetőt Mobácsi Ferencz csendőr utólerlte, a midőn a menekülő hirtelen megfordult és a nyomában levő Mobácsi Ferencz csendőrrre forgópisztolyból gyors egymásutánban három lövést tett, a mely lövések egyike a csendőr nyakának bal oldalát borzsolta, egy másik pedig a jobb térd felett a lábába furódott. A merénylő ellen a meglőtt Mobácsi Ferencz csendőr négy, míg az időközben szintén odaért Bugyik Imre csendőr egy lövést intézett, a mely lövések eredménye ismeretlen. A két egyén kiléte eddig nem volt felderíthető. Nyomozásuk folyamatban van. A súlyos sérülést szenvedett Mobácsi Ferencz, a lábába furódott golyó eltávolítása céljából, a budapesti bonvédbelyőrségi kórházba szállítottatott.

Ellenszegülés. A brassómezei Csernátfaluban márczius 2-ikán este egyegyed 9 órakor Müller Mihály őrmester, türkősi őreparancsnok a neki ellenszegült Benedek Káplár István és Balog István csernátfalvi lakosok ellen szuronyfegyvert használt és azokat könnyen megsebesítette.

KÜLÖNFÉLÉK.

A japán vasutak. Egy berlini tanár hosszabb ideig tartózkodott Japánban és tapasztalatairól most számol be a berlini lapokban. Többek között a japáni vasútkról is ír, a melyeken olyan jó berendezés van, a mit Európában hiába keresnénk. Úgy mint Amerikában, Japánban is csak egyféle személyszállító kocsit ismernek. Szegény és gazdag tehát, ha utazik, egymás mellett foglal helyet. A kocsikban a párnázott ülések nem keresztben, hanem hosszszában vannak elhelyezve. Az aprószerű japáni nép itt is maga alá huzott lábakkal ül és nagyon örül, a mikor látja, hogy az idegenek elvannak ragadtatva az ország szépségeitől. Rendkívül szivesek és barátságosak. Az egyik rizskalácsából ad a többinek, a másik angol ujságot hoz az idegeneknek, a harmadik pedig gyümölcsöt vásárol és sorra megkínálja az utasokat. Minden állomáson messzire ellátászo nagy betűkkel az illető és a következő állomás neve

olvasható, a mivel sok kellemetlenségnek veszik elejét. Azonkívül minden állomáson öles plakátok hirdetik a város nevezetességeit és minden, még a legkisebb állomáson is árulnak ujságot, gyümölcsöt, dobányt, italt és ennivalót. Étkező-kocsi nincsen, de helyette minden negyed órában végigmegy a kocsikon egy pinczér, a ki ételekkel és italokkal szolgál. A pályaudvarokon ugyanaz a pezsgő élet mutatkozik, mint minálunk is, csakhogy mindenki, kezdve a bordáron, egészen a legmagasabb hivatalnokig, egymáson akar túltenni az udvariasságban. Legfőbb előnye azonban a vasútnak az, hogy rendkívül olcsó. Egy tizenegyórás gyorsvonati utazás 3 yen és 39 senbe került, ami körülbelül 10 korona.

Tilos a pálinka. Az orosz kormány nemrég olyan rendeletet adott ki, a mely nem igen fog tetszeni az orosz katonáknak. Eddigelé a badgyakorlatok, díszfelvonulások és más ünnepek alkalmával pálinkát is kapott a legénység; a baditanács ezt borral, sörrel és ételekkel pótolja. A kantinokban tehát ezután nem lehet már pálinkát mérni s ez a rendelet a háború idejére is érvényben marad.

A majom mint tolvaj. A nagy párizsi árubázakban és ékszerüzletekben az utóbbi időben gyakran feltűnt egy elegáns úr, a ki mindenfélét megmutattatott magának, a nélkül, hogy bármit is vásárolt volna. Távozása után az üzlettulajdonos mindig észrevette, hogy valamely értéktárgya megmagyarázbatatlan módon eltűnt. Titkos rendőrökkel megfigyeltették az embert. A detektívek egy ékszerüzletbe hívták az elegáns urat és ott észrevették, hogy bundája ujjából kikandikál egy kis majom. A betanított állatka elkapott egy ékszerdobozt és bossorkányos ügyességgel eltüntette a bunda ujjában. A ravasz urat letartóztatták és majomcskájával együtt a rendőrségre vitték. Ott aztán kiderült, hogy a tolvajlásra betanított állat gazdája Androvel Miguel volt artista.

Páris nagyobbitása. A párisi várfalak már régóta elveszítették jelentőségüket és csak útjában vannak a külső vidék fejlődésének. Sok tárgyalás folyt lerombolásuk iránt a város és az állam között, de egyelőre pénzkérdésen múlt a dolog. Legutóbb a parlamentben ötven képviselő indítványt tett a megoldásra. A javaslat szerint a párisi összes erődfalakat tíz esztendő alatt bontanák le és a helyükön keletkezett hetven méter széles területen parkot és népjátszóhelyeket létesítenének. A beépítésre eladott terület nem lehetne nagyobb, mint az egésznek egyharmada. A vételér felét Páris városa maga fizetné az államnak, a másik felét pedig telekeladásból fedezné. Az egész erődítési övezetet Páris városának területéhez csatolnák. Az utóbbi időben Páris városának szabad területei erősen megfogytak. 1855-ben egymillió-százezer lakosra kétezer hektár park csett, ma több mint három millióra kétezerharmázezer hektár. Az építés annyira föllendült, hogy a legutóbbi időben még az óriás Mars-mezőnek az Eiffel-torony melletti részeinek beépítését is megkezdették és abból már buszonöt hektárt parcelláztak is. Ha ez is beépül, akkor már csak kétezeröt hektár szabad területe lesz Párisnak, a mi egész területének csak ötödfél százalékát teszi. Sokkal kisebb lakosságsűrűség mellett Berlinnek tíz, Londonnak pedig tizenegyz százalék szabad területe van. A párisi új iskola törvény a gyermekek testi nevelését és ezzel

Merkur kerékpárok

Csendőrségi alkalmazottak kerékpárakból 20 kor., alkatrészekből és bérmentre kuld

legfinomabb gyártmány, gyönyörű kiállítás, rendkívül olcsó árak teljes jótállás mellett. Csekegy havi részletfizetésre.

Gummik, alkatrészek rendkívül olcsó áron. —

kerékpár és varrógép nagyraktár

SZEGED.

DÉRY EDE

kapcsolatosan játszóhelyek létesítését is megkívánja. Erre a célra is bő alkalom volna az erődítési övezet beolvasztásánál. Az indítványozók hivatkoznak a külföldi példákra és főleglétik Bécsnek nagyszabású körútját, a mely a császárváros egész képét megváltoztatta és jövő fejlődését megadta. Emlékeztetnek arra, hogy Anglia és Németország minden városának megvan már a szabályozási és kibővítési terve, mely a városok fejlődéséről hosszú évekre gondoskodik. Mindezek a városok milliókat költöttek parkok és ültetvények létesítésére, úgy hogy ma Franciaország és Páris már erősen hátraszorult azok mögött. Hivatkoznak arra, hogy XVI. Lajos, X. Károly és III. Napóleon nagyszabású parkokat és tereket ajándékoztak Párisnak, csak a közlársaság óta nem történt semmi. A párisi erődítési övezetet annak idején az állam tízennégy millió frankért vásárolta össze magánosoktól. Ma bizonyára legalább a tízszeresét éri ennek az összegnek és így a városi költségvetés nem csekély megerőltetését fogja kívánni annak megvétele.

A japánok levelei. A levélírásban járatlan emberek azt a tanácsot adjuk, hogy csak írjanak úgy, a hogy beszélnek. Ez a tanács pedig helytelen, mert a ki adja, épen az nem követi. A levelet bizonyos forma szerint szerkesztjük, állandó kifejezéseket, gyakran egész mondatokat használunk, a melyek beszéd közben eszünkbe se jutnak. Leveleinkben sokkal udvariasabbak is szoktunk lenni mint egyébként, a mi már régi szokás, mely mindig tovább él. Udvariasság tekintetében a távol Kelet még benünket is felülmúl és ez különösen a levélbeli frázisokban nyilvánul meg. Igen érdekes ebben a tekintetben a levéletilus. A 12—14. századig a japáni irányra különösen a kínai kultúra volt nagy befolyással és nagy hatással volt a magánlevelezésre is. A japáni levéletilus a végletekig megy az udvariaskodásban és a ki levelet ír, azon van, hogy magát minél inkább megalazza, a kinek ír, azt agyondicsérje és égig magasztatja. Az alázatos levélíró a maga házáat ilyenkor rongyos viskónak, csigaháznak, a czímtett házáat márványpalotának nevezi; a saját feleségéről, mint ostoba asszonyról beszél, míg a czímtett feleségét a báz kedves úrnőjének mondja. Egyébként nagyrészt a rangkülönbség a forrása az ilyen udvariaskodásnak, épen úgy, mint nálunk is. A leveleket sablonszerű udvariaskodással vezetik be az időről való elmélkedés is igen alkalmas témájuk a levél megkezdésére, máskor meg a lustaságának vagy más mulasztásának a mentegetésével kezdik levelüket. A levél végén aztán megint ilyen udvariassági formulákkal találkozunk. Ilyenkor bocsánatot kér a levélíró a gondatlan, vagy olvashatatlan írásáért, a gyöngye fogalmazásért, a levél rövidségéért, vagy bármiféle más fogyatkozásáért. A levél tökéletességének és teljes voltának elmaradhatatlan kelléke a japániaknál az utóirat. Ebben rendszerint az egészség megóvására irányuló jó tanácsok foglaltatnak, de nem ritkán a levél tulajdonképeni tárgya szorul erre a helyre egy-két mondatban, a miről a szórakozott és túludvarias levélíró megfelelőkezett említést tenni. Mint látjuk, nem is olyan könnyű dolog japáni stílusban levelet írni és így nem csoda, ha a japáni gyermekeket évek hosszú során át kinozzák az iskolában ezzel a tudományyal. A hivatalos irataikon azonban már meglátszik az európai befolyás, mert a batóságok az egymással való érintkezésben minden bevezető és befejező formulát elkerülnek.

A koldusok iskolája. Páris az a város, a mely azzal dicsekedhetik, hogy a népnevelés e legújabb ágának szolgálatában is van iskolája. Ámbátor Páris az a vá-

ros is, a melynek utcáin a legsűrűbben láthatók a koldusok. Az előkelő városrészek tömve vannak ezekkel az emberekkel, a kiknek egy része még annyi fáradtságot is vesz magának, hogy valami betegséget vagy testi hibát szinlel. A legkevesebb azoknak a koldusoknak a száma, a kik csak ugyan nyomorékok; a legtöbb pedig egész egyszerűen arra hivatkoznak, hogy nincs munkájuk; mások teljesen haszontalan és értéktelen bolmit árulnak a járókelőknek. Az idén még több a koldusok száma, mint rendszeren. Egyáltalán nem titok, hogy nagyon sok koldus tizezreket hagyományoz örökösének és hogy a koldulás mestersége annyira jövedelmező, hogy az ezt űzők nagyrészt pecsenyét esznek ebédre, a melyet jó borokkal öhlitnek le, hogy utána a feketekávéhoz guszutosok legyen. Hogy pedig a mester-ségben kontárok ne csináljanak konkurrencziát, iskolák is állanak fön, a melyekben meg lehet tanulni a mester-ség fogásait.

Szerkesztői üzenetek.

A szerkesztőség névtelen levelekre nem válaszol, kéziratot vissza nem ad, levélben pedig csak igen kivételes oly esetekben válaszol, ha a válasz, kényességénél fogva, nyilvánosan meg nem adható. Kérjük ennél fogva olvasóinkat, hogy leveleikkel belyeget ne küldjenek. Szógalattal kapcsolatos kérdésekre csak az esetben válaszolunk, ha a kérdés általános és fontosabb jelentőségű szolgálati ügyet érint, akkor is a felvetett és a tárgy lényegének megfelelően szűvegezett kérdés előrehoztatásával, hogy az adott válasz mindenki által megérthető legyen s így a felesleges kérdőzködéseknek eleje vétecsék. Épp ily módon adjuk meg az általános műveltséget előmozdító válaszokat is.

Ny. 1. Tudtunkkal nőtlen. 2. Nem ért. ha van. 3. Választ nem adunk. 4. Politikával nem foglalkozunk. 5. Kérdőse még korai Bercsényi. 1. Igon. 2. Nem.

K. J. csendőr. Koczserpeklén. Furcsa kérdés; világos, hogy nem, de jó tessetedsnek tartjuk, a mely nem válik szégyenőre senkinnek.

P. I. csendőr Tokaj és G. M. Ninos kizárva.

Kunmagyar. 1. Venczel király 1301 augusztus 27-én történt megkoronáztatása után a koronát magával vitte Csehországba. Később Ottó bajor fejedelem javára lemondva, ennek adta át a koronát, a ki azt — a versenytársak elől elrejtendő — egy fatokba — monda szerint fapalaczkba zárta s úgy vitte mindenütt magával. Utközben azonban a korona elveszett s csak hosszú keresés után találták meg újra egy mozsárban. Állítólag ez idő óta áll a koronán terdén a kereszt. 2. Nem is találhatja, mert nem tartoznak a magyar szent korona országaihoz. 3. Olvassa el az öregazd. kez. ut. 9. mellékletének utolsó bekezdését, a mely az 1881. évi II. tcz. 4. §-ában foglaltaknak folyomány. (L. szorv. ut. 51. l.)

Iguzság. A ceikszentmártoni körületet képviseli; lakik Budapest, VIII. József-körút 51. sz.

II. Az Ön által idézett § csak az orvvadászokra vonatkozik, a kik ily esetben szigorúbban büntetettek.

01 Idogou azavak szótára, bármely jobb könyvkereskedésben kapható.

77. Igon.

K. J. cs. ez. őrstő. Munkában van, de nagyon komény dió.

O. G. Erzsébet-szanatorium sorsjegy minden bankházban kapható.

Tiszadékl. Nom.

P. G. városi csendőr. Rangnap mérvadó.

IKváncsl. 1. Terve van véve, hogy mikor valósul meg, még nem tudni. 2. Mindig a legtöbb jó javadalmazástól függ. Lapunk múlt évi 38. számában közölt kimutatásból megtudhatja

Nevelési járólék csak három gyermek után illetékes, fejenként évi 36 kor. A fiúgyermek 16, a leánygyermek 14 éves koráig 3. Sorsjegyét illetőleg később.

Z. L. A járásörmesterjelöltek évfolyamonkénti csoportokban vétetnek fel a rangsorba, vagyis azon évben, a melyben járásörmesterjelöltté alkalmasnak lettek minősítve. Emлитett altisztek közül Sz. P. 1905-ben, P. D. pedig 1906. évben lett alkalmasnak minősítve és a rangsorozati lajstromba felvéve, ennél fogva Ön — aki csak 1907. év végén lett minősítve — meg nem előzheti őket.

Keményvesztett. A nem alkalmas örmesterek között van felvéve. Ha időközben alkalmassá válik, a megfelelő évfolyamba fel lesz ugyan véve, régi rangjára azonban nem számíthat.

K. J. csendőr Szepesazombat. Ily esetben átlépett már nyugdíjképes. A nyugdíj kiszabata ott az állami tisztviselőkével azonos, vagyis a betöltött 10 év után az utoljára élvezett járadalmazás 40%-ka s minden további betöltött év után még 2%. Van rá kilátás, de rövid időn belül nem.

P. J. őrsv. Deuze. A törvények szerint semmiféle ellátásra nincs igénye; hiába nyújt be kérvényt.

Sz. M. A két koronástól lefelé.

S. J. Van joga.

H. őrsvezető Borcsa. Ha kapna, akkor is csak illeték nélkül.

L. E. 1. Az ötödik év letelte után. 2. Sorsjegyeire később.

V. J. P. Lehetőséges, hogy valamelyik veszprémi díszmú és rövidárukereskedésben megkaphatja még.

Vessző. 1—2. Csak magánjogi kártérítésről lehet szó. 3—4. Nem adta el és nem is adhatta el, hanem csak társként szerepelt ennél a vállalatnál s nevével hozták forgalomba.

Biztonsítóm. Ilyen üzletekkel semmiféle bankház nem foglalkozik.

F. A. csendőr Dalbosocz. Az ált. szolg. htv. XVI. fejt. 13. pontja mérvadó.

Budafoki. Az 1885. évi XI. tcz. értelmében — közvetlen átlépés esetén — beszámít; a nyugdíjigény a 10. év betöltésével áll be.

V. L. cs. cz. őrsv. A szerv. utasítás 21. §. utolsó bekezdése értelmében: nem.

1909. Olvassa el lapunk 1908. évi 35. számában „A. G.”-nek adott válaszungkat, az abban foglaltak az Ön által kérdezettekre is vonatkoznak.

Humor. Még nem érkezett be.

V. J. őrsvezető Kékes. Tervebe van véve; hogy mikor valósul, még nem tudni. — 2. Legközelebb már megjelenik a vonatkozó rendelet. A sapkára nézve azonban nem.

J. M. cs. cz. őrsv. Mint illetékes helyről értesültünk, Ön ideiglenesen volt vezényelve; őszpontosításról az Ön esetében szó nem lehet; ennél fogva önnek a vezénylési pótdíjra igénye nincs. — Előző levelében a tényállást valószínűleg nem így irta le. Ha azonban azt hiszi, hogy Önön sérelem esett, éljen panaszlási jogával.

Sz. J. III. őrsv. „Egy jó besugó” című cikkében sem érdekeség, sem tanulság az eljárásban nincsen, nem közölhető.

L. Gy. örmester Szerednye. A csendőrségnél jelenleg használatban levő szijazatnak az Ön által leirt módon való tisztítása, tekintettel arra, hogy az elfogadott barna barkás bőr már kikészítésénél fogva is kevés zeiradékot tartalmaz — nem célszerű; azt vízben áztatni, aztán mesterséges uton dorzsolással szárítani, tisztításhoz vörös tentút vagy egyéb maró folyadékot használni nem szabad; mert az ily eljárás és marószerek használata által a bőr teljesen zeirtalan, kerges és törékeny lesz s rövid időn belül használhatatlanná válik. A szerelvényi cikkek (szijjazat) tisztításához csak oly tisztítószert használandó, mely a bőrt puhítja és eredeti barna színét megtartja. Ez célra pedig

az eddigi tapasztalat szerint, legalkalmasabb a „Freund A. és fia” budapesti cég (VIII. kőfaragó utca 8.) által, kizárólag említett szijjazat tisztítására és karbantartására készített kenőcs, melyet a budapesti tanosztály és igen sok őrs megfelelő eredménnyel használt eddig.

FEJTÖRŐK.

Képtalány.

Számtalány.

1	2	3
4	5	6
8	9	0

Ezen számok úgy helyezendők el a fenti kéczkákban, hogy ha két számot közülük elveszünk, minden sorban felülről lefelé olvasva egy és ugyanazon összeget kapjuk. Miként lehetséges ez?

Verstálány.

Télen úgy mint nyáron
Mindig itt láthatod
A károsó hangját
Is sokszor hallhatod.

Ha öt betűjéből
Egyiket elveszed,
A borbélynál, szűcsnél
Vagy szabónál leled.

Ha pedig utolsó
Két betűjét nézed,
Igát hűz a csatába
Vadul rohan véled.

Megfejtési határidő: 1909 márczius 22.

Mind a három talányt megfejtők között egy darab Erzsébet-királyné sanatoriumi sorsjegy lesz kisorsolva.

*

Lapunk f. évi 9. sz.-ban közölt fejtörők helyes megfejtése:

Képtalány: „A hála az utókor erénye”. — Szótalány: „Szünin”. — Betűtalány: „Törvényellenes dolgok.”

*

Helyesen megfejtették: Virág jörm. és neje, Balla Lipót csendőr Torna, Mester őrsv. Szalánta, a besztercebányai őrs, a gyantai őrs.

*

A kisorsolt Erzsébet-királyné Sanatorium-sorsjegyet Virág Antal jörmesternek Tornára elküldöttük.

Kérjen ingyen és bérmentve

képes árjegyzékel: cs. és kir. szab. sérvkötők, higienikus gumlárúk- és a betegápoláshoz szükséges eszközökről.

KELETI J. orvosi műszergyáros
Budapest IV., Koronaheroszeg-utca 17.

HIVATALOS RÉSZ.

Büntetőjogi döntvények.

Jogos önvédelem.

Az olyan támadást, mely a megtámadottra nézve a bántalmazásra használt eszköz veszélyességénél fogva súlyosabb következményeket is vonhatott volna maga után, senki sem köteles elviselni, az elől menekülni sem tartozik s arra sem köteles várakozni, hogy őt a joggalans támadás ellen mások védelmezzék meg, hanem joga van azt magától elhárítani s e célból más alkalmas eszköz hiányában késsel is védekezni.

(Curia 1908 decz. 10. 8069/908. sz. a. II. Bt.)

Feltörési cselekmény fogalma.

I. Leólmozott zsáknak késsel való fölvtágása a Btk. 336. §-ának 3. pontja alá eső feltörési cselekmény. — II. A Curia az alsóbíróság által kiszabott börtönbüntetés helyett a BN. 49. §-ának 1. bekezdése, a Btk. 2. §-a alapján, a BP. 385. §-ának 2. pontjára utalással, hivatalból fogházbüntetést szabott ki.

(Curia 1908 okt. 20. 6888/908. sz. a. II. Bt.)

Szolgálati viszonyról.

I. A Btk. 336. §-ának 7. pontjában említett szolgálati viszony, oly alanyi körülmény, mely a Btk. 74. §-a szerint csak arra a tettesre, illetőleg részre vonatkozik ki, a kire nézve fennforgott. — II. Tulajdon elleni kihágásnál a lopott tárgy minősége és értéke minősítő körülményt képezvén, egyuttal enyhítőnek nem mérlegelhető.

(Curia 1908 okt. 22. 6949/908. sz. a. I. Bt.)

Osztály elleni izgatás fogalma.

Osztály ellen való izgatást az követ el, a ki a társadalmi téren a vagyon, a foglalkozás, az életbivatás, a képzettség és a családi leszármazás alapján kialakult, vagy közös elvek és érdekek megvalósítása céljából egyesült s egymástól világosan megkülönböztethető, és egy gyűjtőnévvel megjelölhető személycsoportot a mások elleni gyűlöletre izgat.

(Curia 1908 okt. 28. 7048. sz. a.)

A család fogalmához.

A Btk. 386. §-ában meghatározott családot nemcsak az követi el, a ki bitelezőinek megkárosítása céljából jogügyleteket kohol, hanem az is, a ki ugyanabból a célból bármi módon, tehát valódi jogügylet útján is a vagyonához tartozó értéktárgyakat elidegeníti.

(Curia 1908 okt. 1. 6491. sz. a.)

A Btk. 333. §-ába ütköző és a BN. 48. §-a szerinti minősülő lopás fogalmához.

A tulajdonos részére rakásba összehordott galyak már felhasználásra előkészített fának tekintendők; a galyaknak ellopása tehát nem az erdőtörvény 90. vagy más §-a alá vonható erdei kibágás, hanem a galyak 40 K értékére való tekintettel a Btk. 333. §-ába ütköző és a BN. 48. §-a szerinti minősülő lopás vétségének alkotó elemeit foglalja magában.

(Curia 1908 decz. 17. 7115/908. sz. a. III. Bt.)

A hatóság elleni erőszak fogalmához.

Hatóság elleni erőszak esetében fegyver alatt nemcsak a műszaki értelemben vett fegyver, hanem minden a testi épségre vagy az emberi életre veszélyes eszköz értendő.

(Curia 1908 jun. 10. 4491/908. sz. a. IV. Bt.)

Különítmények felállítása.

A m. kir. IV. számú csendőrkerület eátoraljaúj helyi szárnyának területén fekvő Tapolyizsében 1909 márcz. 1-én egy 3 főből álló különítmény állítottott fel.

A m. kir. VI. számú csendőrkerület székesfehérvári szárnyának területén fekvő Etyeken 1909 márcz. 2-án egy 3 főből álló különítmény állítottott fel.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Előléptetett:

1909. évi márczius hó 1-ével:

A m. kir. V. számú csendőrkerület állományában:
Gledura Sándor czimzetes őrsvezető, őrsvezetővé.

Házasságra léptek:

A m. kir. I. sz. csendőrkerület állományában:
Waller András cz. őrmester, Biró Rozáliával, 1909 febr. 11-én, Turon.
Lőrincz Sándor csendőr, Jenei Mariskával, 1908 szept. 1-én, Fugadon.
Benedek Lajos csendőr, Kovrig Máriaival, 1907 szept. 8-án, Mócson.
Kódlár Ferencz őrsvezető, Fábrián Rozáliával, 1909 jan. 2-án, Szarazajtán.
Bardócz Mózes cz. őrmester, Vajda Máriaival, 1909 febr. 9-én, Marosvásárhelyen.
Kiss János cz. őrmester Kovács Etelkával, 1909 jan. 3-án, Szilágfőkereszturban.
A m. kir. II. sz. csendőrkerület állományában:
Lakatos István őrsvezető, Szücs Viktoriával, 1909 febr. 3-án, Gomboson.
A m. kir. III. sz. csendőrkerület állományában:
Földes László cz. őrmester, Máté Jobannával, 1909 jan. 12-én, Tiszaföldváron.

Brucker Győző Nándor és Társa
órás, ékszerész. **GYŐR 33. sz.**

A m. kir. csendőrségnek ingyen és bérmentve küldöm **500 képpel** ellátott árjegyzékeket. Kedvező feltételek. — Feltétlen tisztességes kiszolgálás. — Csendőrségi megbízható órák 5 évi jótállással.

Erdélyi László ez. őrmester, *Katona Krisztinával*, 1909 jan. 7-én, Turkevén.

A m. kir. IV. sz. csendőrkerület állományában:

László Antal őrsvezető, *Hornyik Juliával*, 1907 jun. 22-én, Sátoraljanj helyben.

Román Mihály csendőr, *Zsigmond Idával*, 1908 máj. 26-án, Volócson.

Subin Géza Andor ez. őrmester, *Keller Jozefával*, 1909 jan. 10-én, Tiszolcson.

A m. kir. V. sz. csendőrkerület állományában:

Szalay István ez. őrsv. *Matkoviics Ilonával*, 1907 febr. 7-én, Keszölczön.

Bulász Alajos csendőr, *Juriga Jozefinnel*, 1905 máj. 22-én, Nyitrarudnán.

Králl András csendőr, *Heim Máriával*, 1906 febr. 26-án, Besztercebányán.

Imre Zsigmond őrsvezető, *Kodály Francziska Vilma-val*, 1909 febr. 22-én, Vizkeleten.

Filipovics Antal csendőr, *Horváth Juliannával*, 1908 máj. 14-én, Kenecsén.

A m. kir. VI. sz. csendőrkerület állományában:

Magyar István ez. őrsvezető, *Szakony Erzsébettel*, 1909 febr. 30-án, Zalaegerszegen.

Scrák Ferencz ez. őrmester, *Marton Rózával*, 1909 febr. 16-án, Somlyóvásárhelyen.

Horváth Pál III. ez. őrmester, *Szol:állós Erzsébettel*, 1909 febr. 13-án, Szekszárdon.

A m. kir. VII. sz. csendőrkerület állományában:

Fodor Márton ez. őrsvezető, *Szász Annával*, 1907 okt. 3-án, Szentivánlaborfalván.

A m. kir. VIII. sz. csendőrkerület állományában:

Bikni András csendőr, *Gomla Rozáliával*, 1907 ápr. 10-én, Mezőturon.

PÁLYAZATOK.

Egy irtóki állás Máramaros vármegyénél az izavölgyi járásban. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 400 korona. Magyar nyelv szóban és írásban és a román nyelv ismerete. Négy középiskolai osztály. Kérvények Máramaros vármegye főispánjához 1909. évi márczius hó 25-ig.

Egy törvényszéki fogházfelügyelői állás a kolozsvári kir. ügyészségnél. Fizetés 1400 korona. Természetbeni lakás. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények a kolozsvári kir. ügyészséghez 1909. évi márczius hó 26-ig.

Egy szolgai állás a budapesti kir. magy. tudományegyetem föld- és őslénytani intézeténél. Fizetés 700 korona. Megfelelő szolgálat esetében 300 koronáig terjedő pótlék. Lakpénz 400 korona. Rubailletmény 100 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények a budapesti kir. magy. tudományegyetem rectori hivatalához 1909. évi márczius 27-ig.

Egy szolgai állás a budapesti kir. magy. tudományegyetem általános kör- és gyógytani intézeténél. Fizetés pótlékkal 700 korona. Megfelelő szolgálat esetében 300 koronáig terjedő pótlék. Lakpénz 400 korona. Rubailletmény 100 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Isztálló takarítása, kísérleti állatok gondozása, bonczolásnál segédkezés. Próbaszolgálat. Kérvények a budapesti kir. magy. tudományegyetem rectori hivatalához 1909. márczius 27-ig.

Egy irtóki állás a berettyóújfalusi kir. járásbírósnál. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 320 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai osztály. Telekkönyvi vizsga. Kérvények a nagyvárad kir. törvényszék elnököhöz 1909. évi márczius hó 27-ig.

Egy irtóki állás a felsővisi kir. járásbírósnál. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 300 kor. Négy középiskolai osztály. Telekkönyvi vizsga. Kérvények a máramarosszigeti kir. törvényszék elnököhöz 1909. márcz. 28-ig.

Egy fogházőrmesteri állás a zalaegerszegi kir. ügyészségnél. Fizetés pótlékkal 1000 korona. Természetbeni lakás. Rubailletmény 100 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények a zalaegerszegi kir. ügyészséghez 1909. évi márczius hó 10-ig.

Egy 3. oszt. fogházőrmesteri állás a nyitrai kir. ügyészségnél. Fizetés pótlékkal 1000 korona. Természetbeni lakás. Természetbeni ruházat. Fogolykíséréskor 3 korona napidíj. Magyar nyelv szóban és írásban, a tót nyelv ismerete előnyös. Kérvények a nyitrai kir. ügyészséghez 1909. évi márczius hó 20-ig nyújtandók be.

Egy kezelői állás a gyulafehérvári tűzérési szertárnál. Fizetés évi 1200 korona, az 1680 korona fizetéssel járó I-ső fizetési osztályba való előléptetési várománnyal, szabályszerű lakpénz és egyszerűen mindenkorra 120 korona egyenruházati pótlék. Feladatok: magyar és német nyelv szóban és írásban, Számolás ismerete. Estleg 6 havi próbaszolgálat. Kérvények 1909. évi márcz. 20-ig a gyulafehérvári tűzérési szertárhoz nyújtandók be.

Egy hivatalos szolgai állás a m. kir. kereskedelemügyi miniszteriumban. Fizetés pótlékkal 700 korona. Lakpénz 400 korona. Rubailletmény 100 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények a m. kir. kereskedelmi miniszterium elnöki iktató hivatalához 1909. évi márczius hó 15-ig.

VÁRNAY és FIA = BUDAPEST, =

VI., Liszt Ferencz-tér 9.

könyvnyomda, könyv-, papir- és írószer-kereskedés, a magyar kir. csendőrségi hivatalos nyomtatványok legnagyobb raktára.

Könyvek, levélpapírok, imakönyvek és írószerek dus választékban.

Ajánljuk a 11^a jelzetű Ügyviteli szabályzat kivonata legújabb kiadását, ára 30 fillér. Tűzben aranyozott jubileumi keresztek és hozzávaló szalagok kaphatók raktárunkon.